Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...майн 1921 оной ...брийн 21-hээ гарана | № 101 (14212) | 1976 оной апрелиин 30, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

ХЭБЛЭЛЭЙ, ТЕЛЕВИДЕНИ БОЛОН РАДИО-ДАМЖУУЛГЫН, ПОЛИГРАФИЧЕСКА ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, НОМОЙ ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ, ФИЗКУЛЬТУРА БОЛОН СПОРТЫН, БҮХЭСОЮЗНА «ЗНАНИЕ» БУЛГЭМЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Олониитын дунда мэдээсэлнүүдые тараадаг болон пропагандын хэрэгсэлнүүдые, полиграфическа промышленностиин, номой худалдаа наймаанай, физкультура ба спортын хүгжэлтэдэ габьяатай байһанайнь, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхэдээ, туйлаһан амжалтануудайнь түлөө **шагнаха:**

Бурядай АССР-hээ

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Петрова Полина Михайловнае — «Правда Бурятии» гэжэ республиканска газетын редакциин харюусалгата секретарь.

Яцук Галина Фёдоровнае — Республиканска типографиин наборщица.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Жилин Александр Константиновичые — Улаан-Үдэ хотын радиотелецентрэй механик.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРЬАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Семёнова Нина Антоновнае — Улаан-Үдэ хотын номой 5-дахи магазинай ахалагша наймаашан.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной апрелиин 13.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭД О. А. АЛЕКСЕЕВ А. Б. БУТХАЕВ П. К. ЯКОВЛЕВ ГЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Спортдо үндэр амжалтануудые туйлаһанайнь, уласхоорондын, бүхэсоюзна мүрысөөнүүдтэ түрүү һуури эзэлһэнэйнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Алексеев Олег Александровичые — Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студент, барилдаагаар СССР-эй спортын мастер.

Бутхаев Аркадий Бурхесановичые — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура болон спортын комитедэй инструктор, һур харбалгаар СССР-эй спортын мастер.

Яковлев Павел Кузьмичые — Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй студент, «Правда» газетын шанда хүртэхын түлөө 1976 оной бүхэсоюзна урилдаанда илагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 27.

МАЙН ҺАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ФОТОРЕПОРТАЖ

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРҺӨӨ УРАГШАТАЙ

Үглөөгүүр газаа бага зэргэ үүлэтэйшэг байһан аад, үдэ болотор сэлмэжэ, хабарай наран элшэ дулаагаа сасажа захалба. Эгээл энэ үедэ колхозой түб — Десятниково һууринһаа сэхэ зүүлжээ, хадын майла, ташалангаар хахалагдаһан поли булгайртал харлан нэмжынэ. Улам саашань шэбтэхэдэ, тус бүрэ хоёр сеялкэ шэрэһэн гурбан агрегат хойно хойноһоо һубаринхай, баруулжаа дабшахань элеэр харагдана. Дүтэлэн хүрэжэ ерэхэдэмнай, үнинэй трактористнууд Леонид Наталин, Ананий Иванов, Алексей Степанов гэгшэдэй агрегадууд табадахи үдэрөө эртын орооһото ургамалнуудые тарижа байбад.

— Манай поли гол түлэб хадын ташалан, майлада оршодог тула хүрьһэнинь түргэн гэдэдэг. Эндэ шэниисэ таринабди. Түрүүшын үдэрһөө тарилгымнай хүдэлмэри урагшатай ябана, — гээд бригадир Федор Никонорович Михалев хэлэнэ.

Бидэнэй хөөрэлдэхөөр байтар складһаа үрэһэ асарһан Сергей Павлов автомашинаараа дүтэлэн ерэжэ, сеялкын хооһон бункер руу ороохо адхажа захалба. Оньһото соргоор зургаан сеялкын бункернуудые түргэхэн дүүргэжэрхибэ. Урда ябаһан агрегадай тракторист Леонид Наталин трактортаа ошохо үедөө автомашинын жолоошондо хандан:

— Сергей, бидошни энэ эрьесээ хээд, сайлахаяа ошохобди. Үрэһэеэ түргэн асараарай. Маанадтай поли дээрэ сайлана аабзаш, — гэжэ захихадань, Сергей толгойгоороо дохин зүбшөөгөөд, полиин тэгэн дундуур зурыһан харгыгаар сэхэ баруулшоо бэлэй. Агрегадуудшье һубарилдан байраһаа хобхоржо, тооһо шорой бурьюулан саашалбад.

Дурсагдагша бригадын механизаторнууд һүүлэй табан үдэрэй туршада 400 шахуу гектарай шэниисэ хэрэгжэлэн тарьяад байна. Тарилгаяа эхилхын урда тээ бригадын гэшүүд энэ полиёо борнойлоод, минеральна үтэгжүүлгэ оруулhан юм. Мүнөө эдэ агрегадууд үдэрэйнгөө нормо 150 процент хүрэтэр дүүргэжэ, ехэхэн амжалта туйлана.

— Колхозоймнай ахамад агроном, арадай хиналтын булэгэй гэшүүд үдэр бүхэндэ шахуу ерэжэ, хэжэн ажалаймнай шанар шалгадаг. Мүнөө тарилгын шанар яhала hайн гэхээр, — гээд, хоёрдохи агрегадые хүтэлбэрилэгшэ Алексей Степанович Степанов мэдүүлээ hэн.

Байгша ондо «Маяк» колхоз 5630 гектарта ороохото ургамалнуудые, тэрэ тоодо 800 гектарта горох, 700 гектарта обёос, 4300 гектарта шэниисэ тариха түсэб хараалангхай юм. Тиин hаяын мэдээгээр, 900 гектарта шэниисэ, ешмээн таряад байна. Ахамад агроном Иван Степанович Губенинэй мэдүүлhэнэй ёhоор, колхозой механизаторнууд хабарайнгаа эртын ороохото ургамалнуудые майн 9 болотор сүм дүүргэжэ, болзорhоо гурбан үдэрөөр уридшалха зорилготой. Энэнь саг болзортоо дүүргэгдэхээр hэн.

— Үрэhэеэ 8—9 сантиметр гүнзэгыдэ, гектарай 2 центнерэй хүргэхөөр таринабди. Гурбан агрегадай тарихнанай hүүлээр трактористнууд Моисей Лаптев, Федор Вишняков хоёр араатай катогоор хүрьhыень нягтаруулан жэгдэрүүлдэг. Эдэ нүхэднай тарилгын агрегадhаа хожомдоногүй, үдэрэйнгөө даабари 5—10 гектараар үлүүлнэ, — гэжэ бригадир Федор Никонорович магтан хэлэнэ.

Захагүй мэтэ нэмжыhэн поли дээрэ тарилга хэжэ байhан гурбан агрегат хоёр эрьесэ хэhэнэйнтээ удаа, сэнхир-хүхэ шэрэтэй нүүдэл томо вагоной хажууда дүтэлэн ерэбэд. Эндэ тогоошон Елена Лаптева халуун эдеэгээр тракторист, сеяльщигүүдээ угтажа хооллуулба.

Түргэхэн сайлаhан агрегадуудай сеялкэшэд, трактористнууд сеялкынгаа бункернуудые үрэhөөр дүүргээд, удаадахи полидо тарилга хэхээ яаралтайхан саашалаа бэлэй.

— Мүнөө колхозоймнай поли дээрэ бүхыдөө тарилгын 12 агрегат хүдэлнэ. hаядаа 3—4 агрегат нэмэхэ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, ороохо тараанай баян үргаса үргуулхын түлөө механизатор бүхэмнай оролдон ажаллана, — гэжэ колхозой ахамад агроном Иван Степанович Губенин ябаха дээрэмнай хэлээ hэн.

В. ЖИГЖИТОВ,
манай түсэхай корр.

Улаан-Үдын аймаг.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: трактористнууд (зүүн гарhаа) М. Лаптев, Ф. Вишняков, тарилгын агрегадуудай сеялкэшэд А. Радикальцев (зүүн гарhаа), Ф. Павлов, агрегадуудые хүтэлбэрилэгшэ А. Степанов, Л. Наталин, сеялкэшэн Т. Черных.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

...ХИТЭЙГЭЭР ЗАХАЛБА

...нгын совхозой поли... дээрэ хабарай ажал ...хэ бүри улам түргэ... Механизаторнууд час, ...бүхэниие үндэр бү...йгээр хэрэглэхээ ...но. Хэгдэхэ ажал ехэ. ...гын совхозой тарая...нэ жэлдэ эртын тарил... хүдэлмэриие 12 үдэр ...дүүргэхэ уялга абанхай.

...жэлдэ Ехэ Цагаанай ...аторнууд газа... һайнаар хахалжа эхилээ. Тракторист Баяр Буянтуев долоон гектарай орондо 10 гектар хахалжа, эрхим ажалай жэшээ харуулна. Мүн тэрэнтэй сугтаа хүдэлдэг Петр Арьяев hайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Трактористнууд Василий Будаев Алексей Митрофанов хоёр үдэрэйнгөө даабаринуудые ходо үлүүлэн дүүргэнэ. «Хабарай тарилгын хүдэлмэри түлэг эхилбэ гээшэ. Ходо хүйтэн байhанаа hаянайл дулаараад, хэды хоногой туршада газараа хахалжа эхилээбди» — гэжэ бригадир Цырендоржо Ринчиндоржиев хэлэнэ.

Сэлэнгын совхозой эгээл томо бригада болохо Ехэ Цагаанда бүхыдөө 1565 гектарта шэниисэ, обеос тарихгдаха, мүн кукуруза, горох, куузику бүхыдөө 500 гектарта ургуулагдаха юм.

Эртын тарилга Майн hайндэртэ эхилхээр хараалагдана.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

ҮГЛӨӨШЬЕ ЭХИЛХЭЭР

Энэ жэлдэ Хяагтын аймагай совхозууд хабарайнгаа тарилгада хэзээ хэзээнэйхиhээ hайнаар бэлдээд, түрүүшын үдэрhөө эршэмтэйгээр хүдэлнэ. «Дружба» колхоздо наар хахалагдажа эхилээд, Федор Матвеевэй хүтэлбэрилдэг бригадын трактористнууд Иван Назимов, Виктор Евдокимов, Илья Матвеев гэгшэд хахалга дээрэ үдэрэйнгөө даабари 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Мүн эндэ «ДТ-75» түхэлэй 28 трактор, хоёр мантан томо К-700, олон тоото сеялкэ, үрэhэ зөөхэ автомашинанууд тарилга үглөө мүнөөшье эхилхээр бэлэн.

Тиихэдэ Хүдэриин совхозой лугомелиоративна отряд эдэ үдэрнүүдтэ сабшалан дээрэ 2600 тонно наг шэбхэ гаргажа, 900 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ тарааба. Совхозой хоёрдохи, гурбадахи отделениин сабшалангай дээгүүрхи «БИГ» түхэлэй борноогоор элдүүрилэгдэнэ. Арбан гектар газарта болдог, бургааhан отологдожо тэгшэлэгдээ. Гадна сабшалан уhалагдажа эхилhээр хэды хоноbo. Мухар гэжэ нютагта түрүүшын 50 гектар газар уhалагдаба.

Ц. БАБУШЕЕВ.

ҮНИНЭЙ ХОНИШОН

Баян-Голой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагшад арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабарай hайндэр — Майн 1-ниие ажалдаа амжалта туйлан угтаха гэhэн зорилго урдаа табиhан юм. Мүнөө энэ ажахын эхэ хонидой табан отарада түл абалга эмхитэй hайн үнгэржэ байнхай. Түл абалгын эхилhэн үдэрhөө хойшо эндэ бүхыдөө 1.400-гаад хурьган абтаад байна.

Ажахын түрүү хонишодой нэгэн Буянта Гармаев хонин ажал дээрэ 1955 онhоо хойшо ажаллажа ябана. Тиихэдээ hүүлэй арбаад жэлэй туршада hаял эхэнээ hалгаагдаhан хурьгадые абажа адуулхадаа, тэдэнээ гарзагүйгөөр түлжүүлдэг болоhон баян дүршэлтэй. Тиин жэл бүри 750-яад хурьга томо болголсоод лэ ажахынгаа hүрэгтэ шэнэ отарануудые бии болголсожо ябадаг ажалша бэрхэ хонишон гэжэ нютагтаа дэмы суурхадаггүй байха. Нүхэр Гармаев үнгэрhэн юhэдэхи табан жэлэй түсэбые июнь hарада сүм дүүргэhэн тухайгаа элидхэhэн байна. Мүнөө Буянта Сагаласвич Баян-Голойнгоо бэлшээри hайнтай газарта ажахынгаа нэгэ отарын түлгэнүүдые адуулжа ябадаг.

Буурал сагаан толгойтой болоҗо ябаhан нүхэр Гармаев Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаhан намтартай. Тэрэ 1938 онhоо 1948 он болотор сэрэгэй албанда ябахадаа, нэгэдэхи Украинын фронтын дүрбэдэхи танкова армида алба хэхэдээ, ахалагша техник-лейтенант зэргэтэй нютагаа бусажа ерээ hэн. Эрэлхэг зоригтой сэрэгшэ дайшалхы замаа Берлин, Прага хүрэтэр үргэлжэлүүлhэн байна.

Баян-Голой сомоной Соведэй депутат, коммунис ажалай ударник Б. С. Гармаев пенсидэ гараха наhандаа хүрөөшье hаа, ажахыдаа шадал соогоо туhалалсажал ябана. Нүхэр Гармаев Майн нэгэнэй hайндэрые иимэ амжалтатайгаар угтажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хонишон Б. С. Гармаев.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВЭЙ
фототекст.

Баргажанай аймаг.

ҺАЙНДЭРЭЙ УРДА ТЭЭХИ ТАРИЛГЫН ЭРШЭ

...гэн механизаторнууд ...1-нэй hайндэрэй ажа...тадаа жагсажа, хаба...рилгаяа улам эршэд... байна.

...СССР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэhэнэй ёhоор, апрелиин 26-най байдалаар ороной колхоз, совхозууд 44,7 миллион гектарта хабарай тарилга хээд байба. Үнгэрhэн долоон хоног соо 20 миллион шахуу гектарта тарилга хэгдэбэ. Энэнь нёдондо жэлэйхиhээ халта дээшээ юм. Таряалангай талмайн 27,4 миллион гектарта ороохото ба ороохото-бобово (кукуруза оруулангүй) ургамалнууд таригдаа.

Урда ба түбэй районуудта кукуруза тарижа эхилбэ 2,5 миллион гектарта гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаhан талмайн 13 процент дээрэ энэ үнэтэ ургамал таригдаhан байна. Саахарай свекло тарилга үргэнөөр ябуулагдана. 2,9 миллион гектарта гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаhан талмайн 79 процент дээрэ энэ ургамал hуулгагдаа. 2,2 миллион гектарта наран сэсэг таригдаба. Энэнь түсэбэй хахад хубинь болоно. Хлопчатник тарилга дүүрэжэ байна. 486 мянган гектарта гэхэ гү, али тарилгын талмайн 40 процент дээрэ — овощ, 412 мянган гектарта хартаабха hуулгагдаба.

Ажахынууд лен-долгунец улhа, тэжээлэй корнеплод, нэгэ болон олон жэлэй ногоо тарижа байнхай.

...АБАЛГА ...ЭЛЖЭЛЬӨӨР

...ын аймагай «Комму...» колхозой 2-дохи отде... хонишод түл абал... эмхитэйгээр үнгэргэнэ. ... отделениин хони... hүүлэй мэдээгээр ...8.000 гаран хурьга ... гарза хоролгогүйгөөр ...ажэ байнхай. 1976 ...ол абалгада эрхим hай... бэлдэжэ, олон хурьга ... хонишод олоной дун... тодорон гараба.

...энь, үнгэрэгшэ жэл... хонидые даажа абаhан ... коммунист Ц. Буян ... бригада түл абал...ла hайнаар үнгэргэ... Тэдэнэр харууhал... эхэ хонинhоо 550 ... абаад, гээлгэгүйгөөр ...нэ. Ахалагша хони... Буянтуевта үбгэ hам... ...тика, Валерий Гы... ехэ туhа хүргэнэ. ... бэшэшье отара... түл абалга урагша... үнгэргэгдэжэ байна. ...ша хонишон Ц-Х. ...агай бригада ... хонинhоо 375 хурь... Нүхэр Жигмы... отарада Татьяна, Валерий Жамбаловтан, Ц-Д. Базаров гэгшэд хурьгашадаар хүдэлнэ. Ахалагша хонишон В. Жигжитовэй отарынхид энэ жэлэй түл абалгые мүн лэ hайнаар үнгэргэнэ. Тэдэнэр харуулдаг 629 эхэ хонинhоо 526 хурьга абаа.

Д. Цыбиков, В. Бадмаев, Р. Чагдуров гэгшэдэй отаранuудта тус тустаа 530—590 хурьган абтаад, hайнаар түлжүүлэгдэнэ.

Отделениин хонишод, хурьгашад абаhан хурьгадаа hайнаар харууhалжа, бүтэн бүрин түлжүүлхын тула бүхы шадалаараа оролдоно. Тиигэхэдэ зоотехническэ ёho гуримуудые баримталан хүдэлдэг байха юм. Дабhан, мел, загаhанай тоhон, витаминтай гурил гэхэ мэтэ нарай хурьгадта хэрэгтэйшье, туhатайшье бодосууд элбэгээр үгтэнэ.

Энэ отделенидэ түл абалга үргэлжэлhөөр. Коммунис партиингаа XXV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон эндэхи хонишод 1976 ондо абаhан социалис уялганuудаа бэелүүлхын тула бүхы шадалаараа оролдожо, эрмэлзэл үүсхэлтэйгээр ажаллана.

Д. ДОРЖИЕВ.

ЗОРИЛГОНЬ ЕХЭ

Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор-бүтээлгын заводой коммунистнуудай хамтын суглаан болоҗо, «КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд ба предприятиин партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэhэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Заводой директор, партиин XXV съездын делегат нүхэр И. С. Медведев тус асуудалаар суглаан дээрэ элидхэл хээ.

Совет ороной коммунистнуудай ехэ хуралдаанай хүдэлмэри тухай, тэндэ абтаhан шиидхэбэринүүд тушаа элидхэлшэ тодорхойгоор хөөрэбэ. Юhэдэхи табан жэлэй туршада предприятиин ажалшадай үйлэдбэрээ хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлаhан амжалтанууд тухай хэлэжэ, продукци худалдаха түсэб болзорhоонь урид дүүргэгдээ hэн гэжэ тэмдэглэбэ.

Заводой үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ гол зорилгонууд тухай үгэ хэлэhэн коммунистнууд тогтобо. Тиихэдэ үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалай болон продукциин шанар hайжаруулха, социалис мүрысөө хүтэлбэрилгые нарижуулан hайжаруулха асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа. Эдэ бүгэдэ тухай предприятиин цехэй партийна эхин организациин секретарь, слесарь нүхэр Новолодский, ВЛКСМ-эй комитедэй секретариин орлогшо нүхэр Матюхина, олон тиражтай газетын редактор нүхэр Пархоменко, слесарь-хабсаргагша нүхэр Табиханова, цехэй начальник нүхэр Павлов бусад тэмдэглэhэн байна.

Предприятиин коллективэй баталан абаhан социалис уялганууд партийна суглаан дээрэ hайшаагдаа. «Арбадахи табан жэлэй туршада продукци худалдаха даабаряа дүрбэн жэл 10 hара соо, 1976 онойхиие — декабриин 29-дэ дүүргэхэ» гээд прибор-бүтээлгын заводой ажалшадай социалис уялганууд соо хэлэгдэнэ.

Заводой хүдэлмэришэд байгша оной нэгэдэхи кварталда эршэтэй hайнаар хүдэлжэ, үйлэдбэриин даабариие амжалтатайгаар дүүргэhэн байна.

Манай корр.

АРГА ШАДАЛАА ХЭРЭГЛЭХЭ

Байгша оной нэгэдэхи кварталай даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 300 мянган түхэригэй продукци худалдаха гэhэн уялга Железнодорожно районой ажалшад абаhан юм. Иимэ ехэ харза зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхэ, бии байгаа арга боломжонуудаа улам hайнаар хэрэглэхэ хэрэгтэй. Тэрэгүйгөөр ямаршье амжалта туйлагдахагүй бшуу. КПСС-эй Железнодорожно райком, промышленна предприятинуудай партийна болон профсоюзай организацинууд эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулhан байна.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай абаhан тогтоолые Железнодорожно районой ажалшад hайшаан дэмжэжэ, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаа бэлэй.

Эрхим шанарай табан жэлдэ бата найдабаритайгаар ажаллажа, арбадахи табан жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн үүсхэл локомотив-вагон заhабарилгын заводой якорьна цехэй В. П. Челмодеев, вагоной кузовуудые заhабарилдаг цехэй Н. И. Викторов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд, булад хайлуулдаг цехэй хүдэлмэришэн Д. Ф. Багин гаргаhан юм. Энэ үүсхэлыень мүнөө Улаан-Үдын прибор-бүтээлгын, авиационно, «Теплоприбор» заводуудай хүдэлмэришэд олоороо дэмжэнхэй. Шэнэ онол арга, оньhон техникэ хэрэглэн, эбтэй эетэйгээр хүдэлhэн коллективүүд байгша оной түрүүшын квартал соо hайн үрэ дүнгүүдые туйлаба.

Прибор-бүтээлгын заводой коллектив жэлэй эхинhээ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, продукци гаргаха даабаряа үлүүлэн дүүргээ. Эдэнэр продукциин шанарые hайжаруулха талаар ехэ юумэ хэhэн байна. hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Заводой коллектив нэгэдэхи квартал соо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ район дотороо эрхимлэжэ, КПСС-эй Железнодорожно райкомой дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаhан байна. Энэ коллектив Майн нэгэнэй hайндэрэй колонные толгойлхо болобо.

Железнодорожно районой барилгашад социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, эршэтэй шангаар хүдэлнэ. Жэлэй эхинhээ 7 миллион 580 мянган түхэригэй барилга хэжэ, даабаряа үлүүлэн, дүүргээ. Арадай ажахынуудта хэрэгтэй ашаа зөөдэг, автомобильна предприятинуудай коллективүүд муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлаба. Нэгэдэхи кварталай туршада 1 миллион 282 мянган тонно ашаа зөөжэ, даабаряа 4 процентээр үлүүлээ. Энэ тоо, баримтануудые хараад үзэхэдэ, Железнодорожно районой ажалшад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые яhала урагшатайгаар эхилбэ гэжэ ойлгохоор aаб даа.

Партиин XXV съездэдэ зорюулагдаhан социалис мүрысөөнэй дүн КПСС-эй Железнодорожно райком гаргажа, промышленна предприятинуудай 38 цех, мастерска участок, бригадануудай коллективүүдтэ «Партиин XXV съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэhэн нэрэ соло олгоhон байна. 49 түрүү хүдэлмэришэдэй нэрэнүүд районой Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэбэ.

Железнодорожно районой ажалшад энэ бүхы амжалтануудаа улам арьбадхаха гэhэн зорилго урдаа табина. Мүрысөөнэй эршэ улам шангадана. Ажалай түрүүшүүлэй тоо олошорно. Районой ажалшад байгша оной нэгэдэхи кварталай даабариhaа гадуур 549 мянган түхэригэй продукци худалдажа, абаhан уялгаяа холо үлүүлээ. 390 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулагдаба. Железнодорожно районой ажалшад апрель hара соо бүри шангаар хүдэлжэ, Майн нэгэнэй hайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаха гэhэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлнэ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ҮДЭР БҮХЭНӨӨ — ҮНДЭР УРГАСАДА

БҮХЫ ЮУМЭН БОЛЗОРТОЙ

Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ аймагайнгаа ажахынуудай тракторно-тараан ажалай бригадануудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илажа гараа hэмди.

Манай отделениин газарай хүрьһэн бусад ажахынуудайхиһаа үлүүшье болоэ юм. Үрэһэ хүрэнгэмнайшье баһал бэшэнэйхитэй эдлишүү. Үнгэрhэн жэлэй хабар бидэ 100 гектар сэбэр паартай, мүн 400 гектар намарай паартай байгаабди. Хабарай тарилгын үедэ бүхы тараалангаа минеральна үтэгжүүлгэ оруулаабди. агротехникын нарин гуримай ёһоор газараа элдүүрилээбди. Тарилгын үедэ машина техникэмнай нэгэшье үдэр эбдэржэ hаатаагүй. Тингэжэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаһанай ашаар агротехническэ саг болзор соо тарилгаа дүүргээ hэмди.

Удаань ургаса хураалгадаа айхабтар нарин нягтаар бэлдээд, түрүүшын үдэрhөө эршэмтэйгээр хүдэлжэ, тараагаа богони болзорто хураажа абаабди. Тингэжэ бүхы тараалан дээрэhээ 12.984 центнер гэхэ гү, али гектар бүриһөөнь 21,4 центнер орооһон хураагдаа. Зарим тараалан дээрэhээ бүришье баян ургаса хураагдаа. Жэшээнь, Буртэгэнэ гэжэ 25 гектар тараалан ондоо тээхи газарhаа юугээрээшье үлүү бэшэ аад, тоншье hаа баян ургасатай байгаа.

Уридшалан нэгэ имэ туршалга тэндэ хээ hэмди. Намар хахалагдаһан энэ газарай гектар бүхэндэ 4 үлүүтэй центнер азотно үтэгжүүлгэ «Скала» сортын үрэhэтэй хамта хүрьhэндэ оруулагдаа. Тэрээнhээ гадна, мүн лэ эндэ гектар бүхэндэнь 60 килограмм фосфорно үтэгжүүлгэ хэгдээ юм. Имэ туршалга хэһэнэй ашаар гектар бүриһөөнь 45 центнер орооhо сохижо абаабди. Энэ тараалангаа амяарлан хураагаа hэмди. Гайхалтай ургаса тараа hэн даа. 150—200 метр ябаад лэ комбайнай бункернууд орооhоор дүүрэшэдэг байгаа бшуу. Автомашинануудшье комбайнhаа гараhан орооhо зөөжэ үрдибэгүй. Колхозоймнай эрхим комбайнернуудай нэгэн Семен Фадеевич Серебренников үдэр соо гэндэhээ мянган центнер сохижо абаа.

Энэ тараалангай хүрьhэн юугээршье бэшэнhээ илгаардаггүй. Агротехникын журамые наринаар сахижа, газарайнгаа хүрьhые hайнаар элдүүрилээ, мүн азотно, фосфорно үтэгжүүлгэ hайнаар оруулаа hаа, манай ажахын алишье тараалан дээрэhээ имэ баян ургаса абажа болохоор гэhэн тэбшолол хэгдээ. Гэбэшье манай Сагаан-Нуурай отделениин тараалан ехэ шулуутай аад, hайнаар элдүүрилэгдэнэгүй. Тиимэhээ жэл бүри тараалан дээрэхи шулууе тараараа түүнэбди.

Газараа hайн шанартайгаар хахалха, элдүүрилхэ, минеральна үтэгжүүлгээе зүбөөр газарай хүрьhэндэ оруулха, үрэhэ хүрэнгээ тариха агротехникын заабаринне наринаар бэелүүлжэ, газарай шииг нойто хүрьhэндэ hайнаар барижа шадаха — имэ гол шухала хүдэлмэри мүнөө жэлдэ бэелүүлхэ гэжэ оролдонобди. Илангаяа хабар эртэ газарай хүрьhэнэй шииг нойто hайнаар бариха гэшэ ехэ шухала. Би энээнhээ урагша хадхууртай катогоор хүрьhэ тэгшэлхэ хүдэлмэридэ балайшье дуратай бэшэ hэм. Имэ хатуу болотор нягтаруулhан хүрьhэн дээрэhээ ямар тараан ургаха юм гэжэ hанадаг байгааб. Харин тингэжэ hанан гэhээм, тад ондоо юумэ байшоо. Ушарынь юуб гэхэдэ, хадхууртай катогоор газарай хүрьhые дэуулхада, нэгэдэхеэр, тараалан дээрэхи шулуун бутарна, газарай хүрьhэн дараг д а ж а, шииг нойтоёо дээшэнь табинагүй ха юм. Энэ жэлдэ хабар бүри эртүүр паар болон намар хахалhан газараа борнойлжо, катогоор нягтаруулан даруулаад, шииг нойтыень бариха хүдэлмэри хээбди. Би өөрөө үдэр бүхэндэ поли дээрэ ошожо, газарай хүрьhэн хэды шэнээн гэдээб гэжэ шалгадаг hэм. Юундэб гэхэдэ, нэн түрүүн хадхууртай катогуудые табиха хэрэгтэй байгаа. Гансахан комплект катогтойшье hаа, «ДТ-75» түхэлэй трактор хоёр халаанда хүдэлгэжэ, бүхы 500 гаран гектар паарай шииг нойто түргөөр хүшаабди.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулжа абахын тула бүхы трактор болон газарай хүрьhэ элдүүрилхэ техникэ саг соонь зэһабарилаабди.

Хэрэгтэй hалаhан сеялкые манай урлан нарижуулагша Дагба Онгорович Малзуровай бүтээhэн онол аргаар тааруулжа, азотно үтэгжүүлгэ газарай хүрьhэндэ оруулха түхеэрэлгэ болгонхойбди. Тэрээнhээ гадна, хуушан нэгэ культиватор шэнэлэн заhаабди.

Тингэжэ мүнөө 100 гектар сэбэр паар, 450 гектар намарай паарта тарилга хэгдэхээр бэлэн болонхой. Тиихэдэ 100 гаран гектар газарые (hолоомоной узуур) хабартаа хахалха, элдүүрилхэбди. Мүнөө бүхы гэнжэтэ тракторнуудаа хоёр халаанда хүдэлгэжэ, газараа хахалжа эхилээбди. Гол агрегадуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ механизатор, мүн мөөртэ тракторнуудые 1,5 халаанда хүдэлгэхэ аргатайбди. Юуб гэхэдэ, мөөртэ трактор бүхэндэ хошоод тракторист бии.

Эгээл эрхим механизаторнуудhай — И. А. Одностронцев, И. А. Сороковиков, Н. П. Пантелеев, В. Н. Воронин гэгшэд газар хахалха юм. Мүн эдэл нүхэднай орооһонойнгоо үрэһые минеральна үтэгжүүлгэтэйгээр суртань тарихаар дуршэнхэй.

Мүнөө хабартаа хоёр агрегат газар тараалангаа үтэгжүүлнэ. Үрэһэ тарихаhаань 7—8 хоног урда тээ газарайнгаа хүрьhэ бэлдээ hэмди. Илангаяа хоёр гү, али гурбашье дахин культиваци хээд, үрэhэ тарихынгаа урда тээ, мүн тариханшье хойноо дахин хадхууртай катогоор газарайнгаа хүрьhые нягтаруулхабди.

Бии байгаа бүхы үрэhэмнай нэгэдэхи, хоёрдохи классай тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй. Мүнөө тэрэмнай хордогдожо, нара hалхинда шанаржуулагдажа байна. Гэбэшье hүүлшын жэлнүүдтэ үрэhэ хүрэнгэмнай шэнэ сортоор hэлгэгдэнэгүй. Тиимэhээ жэл бүхэндэ «Скала», «Лютесценс-62» сортнуудай үрэhэ таринабди. Ушар иимэhээ манай эндэ таараха шэнэ сортын үрэhэ, илангаяа «Грэкум-114» гэхэ мэтын шэниисын үрэhэ таридаг болоо hаамнай, ехэл hайн hэн.

Хабарай тарилгын үедэ тарашадайнгаа ажалые эмхи гуримтайгаар эхилхэбди. Мүн hайнаар амаруулха зорилго урдаа табинхайбди. Бүхы агрегадуудай ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, илангаяа алишье талаhаань зүбөөр урмашуулха хэмжээн хараалагданхай. Ажалаа ингэжэ эмхидхэhэнэй ашаар арбадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлдэ бүхы газар тараалангай гектар бүхэнhөө дунда зэргээр 22 центнерhээ бага бэшэ орооhо хураажа абаха гэhэн уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ эхилээбди.

М. СОРОКОВИКОВ,
Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой тракторна бригадын бригадир

МҮНӨӨНЭЙ АГУУ БАРИЛГА

2. ДАБААНАЙ ХАБА[Р]

Карагандагай «Спецшахтоуправлениин» участогай коллектив бэйгша оной мартын 2-то Байгалай хадануудай оройhоо шанха доошонь малтажа эхилбэ. Энэ нүхэнэй гүнзэгынь 185 метр, диаметрынь 7,5 метр байха. Энэ нүхэнэй оёорhоо хоёр тээшээ Байгалай тоннель малтагдаха юм. Энээнhээ бүри урда «Запбамстроймеханизация» трестын 160-дахи оньhожоруулагдамал колонныи коллектив, барилгын 88-дахи управлениин газар тэhэлэгшэд Байгалай хадануудай зүүн талаhаань тоннель малтажа эхилээ hэн. Тоннель малтаха хүдэлмэри эхилhээр үни болоо. Тээд газар малтаха оньhон техникэ, зэр зэмсэг, электрын элшэ хүсэн дуталдадаг hэн. Автомашинануудай ябаха харгы баригдажа, тоннель малтахада хэрэгтэй хамаг юумэн нишэ асарагдаhан байна.

— Манай участок 1974 оной октябрь hарада эмхидхэгдээ бэлэй. Участогаймнай хүдэлмэришэд энэ үнгэрhэн саг соо газар малтаха түхеэрэлгэнүүдые, ашаа үргэхэ найман лебедко, гурбан компрессор, электростанци тодхоhон юм, — гэжэ Карагандагай «Спецшахтоуправлениин» ахамад инженерэй орлогшо Виссарион Александрович Хван хөөрэнэ. — Манай хүдэлмэришэд Байгалай хадануудай оройhоо доошонь нүхэ малтажа эхилбэ. Энэ ажалай дүүргэгдэхэдэ 12-дохи отрядай проходчигууд энэ хадын тэгэн дундаhаа хоёр тээшэнь тоннель малтажа эхилхэ юм. Байгалай хадануудай зүүн, баруун талаhаань тоннель нэгэ доро малтагдаха. Ингээд ерэхэлээрээ Байгалай 7,5 километр утатай тоннелиие богони саг соо бариха аргатай болонобди...

Дабаан посёлогhоо Байгалай тоннелиин зүүн аман хүрэтэр оройдоол гурбан километр болодог. Тоннель малтажа байhан Ф. В. Гуровай бригадада ябагаар ошохо гэhэн зорилготойгоор хүдэлмэришэдэй посёлогhоо гарабаб. Хүндэ ашаатай машинанууд үглөөнhөө нааша ехэ олоор ябажа, харгы шабар шабха болошонхой. Байд гээд лэ машинанууд хажуутаарнм хүндөөр хүнхинэлдэн үнгэрнэ.

Хадын хормойгоор жэжэхэн горход харьялан урдажа. хүхюун согтой дуунай аялга досоом hэргэзгээд орхино. Хада уулануудай, тайгын мододой дээгүүр хабарай наран элшэ туяагаа элбэгээр адхана. Харгын хоёр талаар саб сагаан хуhан модод жэрылдэнэ. Байгалай хаданууд саhан хүнжэлөөр хушагданхай. Хайшаашье эрьехэдэ сагаан дайда нэмжынэ. Сэнхир огторгой өөдэ дүүлиhэн хада уулануудай шобогор оройнууд мүн лэ саhан хүнжэлөөр хушаатай. Дабаанда hүниндөө хүйтэншье hаань, үдэрынь дулаан боложо, саhан хайлана.

Владимир Тимофеевич Жалнинай бригадын хүбүүд бүhэдөө хүрэтэр нюсэгэлөөд, тухал сүлөөгүй хүдэлжэ байба. Тоннель малтажа эхилhэн хүдэлмэришэд ехэл баяртайнууд. Эдэнэр баярлахашье зэргэтэй хаш. Юуб гэхэдэ, үни хүлеэhэн хабарынь тоннель малтаха ажалынь энэ түүхэтэ хабар, арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабар эхилбэ ха юм.

Дүшөөд минута тухай ябаад, тоннелиин зүүн аманда хүрэжэ ерэбэб. Трактор, машинануудай, газар малтадаг экскаваторнуудай абяан hүр жабхалантайгаар зэдэлжэ, хабарай тайгын гүн руу холуур сууряатана.

— Байза, хэдыдэз дохёо үгэхэ хүмши? Хүдэлмэришэдтэ дохёо үгэхэ түхеэрэлгэ хэзээ тодхохо хүмши? Али орёо газар тэhэлэлгын хүдэлмэри зогсоохо юм гү? — гэжэ байгаад 12-дохи тоннельнэ отрядай газар тэhэлэгшэдэй участогай начальник Сергей Добрынин А. П. Улановта хандаба.

— Дохёо үгэдэг түхеэрэлгэтэй болохобди, — гэжэ А. П. Уланов дарууханаар хэлэбэ.

— Хоохон үгэhөө бэшэ юуншье үгы, — гэжэ Сергей хамар дороо гүбэрнэ.

— Компрессор... электростанци... Эдэ бүгэдэ хэзээ асарагдаха гээшэб? — гээд Сергей хургадаа даража байгаад тоолоно.

— Бага зэргэ тэсэжэ үзыш даа. Һарын үнгэрхэдэ, дуратай юумэн баран бии болоод байха, — гэжэ А. П. Уланов харюусана.

Тоннелиин зүүн аманай нүхэ малтажа байhан Василий Яцишинай бригадын хүдэлмэришэд шорой ашадаг ПНП-3К машинаяа хүдэлгэжэ ядажа сүхэрнэд. Эндэhээ тээ саанахана «Катб» түхэлэй хоёр экскаватор газар малтана. Тэндэ ошожо, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэхэ hанаатай яаралтайгаар гэшхэлбэб.

— Хайшаа ошохошни гээшэб, — гэжэ Беликов хойноhоом оог табиба.

— Механизаторнуудтай ошожо хөөрэлдэхэ hанаатайб. — гэжэ харюусабаб.

— Тиишэ бү ошо. Экскаваторнууд үни хада далда оруулагданхай. Мэнэ газар тэhэлхэнь, — гэбэ Беликов.

Уданшьегүй бултадаа далда орохо гэhэн дохео үгтэбэ. Саг зуура хон-жэн болошобо. 160 -дахи колонныи прораб Алексей Платоновтой хамта багахан модон гэртэ орожо, ажал хэрэг тухай хөөрэлдэбэбди.

— Хадын горход ехээр hаад хэнэ. Уhа горходой урасхалые ондоо тээшэнь залаха ушар гарана. Томо шулуунууд бидэнние бүришье зобооно. Тэhэлжэл усадхаагүйдэ аргагүй, — гэжэ А. Платонов үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. Ингэжэ хөөрэлдэhөөр байтарнай хүл дорохи газарнай хэлбэлзэжэ байhандал үзэгдөөд, шэхэ дүлиирмэ абяан соностобо. Газаа гүйлдэжэ гарабабди. Сэлмэг огторгойн хаяада хүхэ манан дэгдэнэ. Тоннелиин зүүн амые малтаха хүдэлмэридэ hаад хэдэг Восточная Дабанка горхон hабаяа hэлгээд, ондоо газараар урдажа байбал даа.

— Би хүдэлмэришэдтээ ошохом, — гэжэ Алексей Платонов намда хэлээд, яаралтай гэшхэлжэ мэдэбэ.

Газаа хабар. Апрелиин наран наартай дулааханаар шаража, саhан ехэл түргэнөөр хайлажа, гор[ход]... дана. Барилгашад [...] хүхюутэйгээр, эршэ[...] гаар хүдэлжэ ороб[о].

Байгалай тоннель [...] ажал одоол эхилбэ. [...] лаа үни удаан хүле[...] ходчигууд В. П. [...] В. Т. Толстоухов, [...] ков гэгшэд урма ба[...] хүдэлжэ байнад. Эд[...] дар соло, ехэ мүн[...] ниишэ ерэhэн зон [...] нэр арад зондоо, [...] доо ашатай туhата[й] хэхэ гэhэн зорил[го...] ниишэ ерээ. Эдэнэр [...] тоннелиие богони [...] бариха гэhэн хүсэл [...] тэйгээр хүдэлжэ бай[...].

Байгалай хадануу[д...] hоонь абаад, оёорто[...] тэр нүхэлжэ (айhа[...] мэришэдтэ хүрэжэ [...] Эндэ хүдэлжэ байhа[...] дые харахада урм[...] hэн.

— Ёhотой ажала[...] бди. Саашанхинь [...] дулдыдаха, — гэжэ А. [...] нов баяртайгаар [...] Байгалай тоннели[...] нигэжэл эхилбэ бшуу. [...] хабар хэзээдэшье [...] хагүй. Энэ хабар шу[...] соо магтагдахал.

А. КУК[...]

ЗУРАГУУД ДЭЭР[Э]: гаадахи тоннельнэ у[...] механик М. С. Бели[...] ходчигууд (зүүн [...] П. Д. Бучак, В. М[...]ский гэгшэд Байгалай [тон]нелиин зүүн ама[...] малтажа эхилбэ.

А. ИСТОМИНОЙ [фото].

КПСС-эй райкомhоо мэдээсэнэ

ШУХАЛА АСУУДАЛ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭГДЭЭ

Үржэдэр КПСС-эй Советскэ райкомой пленум болобо.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар зохёохы ажалтай холбоонуудай, искусствын зургаануудай партийна организацинуудай үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» гэhэн элидхэл КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Б. Базаров** хэбэ.

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ **Н. Г. Дамдинов**, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай ахамад режиссер **Ф. С. Сахиров**, Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин директор **З. Б. Тогочеева**, Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ **Д. Дугаров**, оперо, баледэй театрай партийна организациин секретарь, РСФСР-эй арадай артист **П. Т. Абашеев**, филармониин партийна организациин секретарь, Буряадай АССР-эй арадай артистка **К. Д. Шулунова**, Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ **Б. Б. Ямпилов**, Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн директор **С. Н. Мунгалова**, хореографическа училищиин директор **А. К. Дырхеев**, культурын министрэй орлогшо **Ж. Ц. Цыреннимаев** гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба.

Энэ асуудалаар пленум тусхай тогтоол баталан абаа.

Манай корр.

ГҮРЭНЭЙ ТЭМДЭГТЭ ХҮРТЭБЭ

Продукциингаа шанар hайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байhан Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай коллектив амжалта туйлаба. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи стандартнуудай гүрэнэй комитет комбинадай колбаса хэдэг заводой дүрбэн зүйлэй колбасада гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэг олгоо.

Заводой хүдэлмэришэд, мастернууд технолог Ц. М. Бочкаревой хүтэлбэри доро продукциингаа шанарые эрид hайжаруулха зорилгоор эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэhэн байгаа. Технологическа бүхы гурим наринаар сахиха, үйлэдбэриин бүхы участогуудай ажал зүбөөр эмхидхэхэ, шанарай түлөө хүдэлмэришэн бүхэнэй тэмсэх[э...] жээн хараалагдаа.

Комбинадан ү[...] эдеэ хоолой зүйлнү[...] рүүшынхеэ гүрэнэй [...] шанарай тэмдэг ол[...] Колбасагай эдэ зүй[...] саашадань hайн ш[...]гаар, энэ тэмдэгтэй [...]хэдо байхынь тула б[...]жээн абтаха юм.

Н. СПЕРАНС[КИЙ]

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЗАЛУУ ГВАРДЕЕЦ

Галина Шивелёва Улаан-Үдын техническэ мэргэжэл олгодог 2-дохи училищи дүүргээд, арбаад жэлэй туршада судна бүтээлгын заводой хабсаралгын цехтэ хүдэлнэ.

Комсомол басаган hара бүриингөө даабари 110—115 процент дүүргэдэг. Социалис мүрысөөндэ эрхимлэhэн Г. Шивелёва ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэhэн тэмдэгээр шагнагдажа, коммунис ажалай ударник гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

— Арбадахи табан жэл—шанарай табан жэл. Тиимэhээ эрхим шанартай продукци гаргахые оролдохоб, — гэжэ Галина олоной урда үгэеэ үгэhэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (баруун гарhаа): Галина Шивелёва, мастер А. Антипинская.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ОРООҺО ТАРЯА ЕХЭЭР УРГУУЛЖА АБАХА

Партиин XXV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл хэхэдээ, орооhо таряа ехээр ургуулан хурааха гээшэ хүдөөгэй коммунистнуудай, бүхы колхозникуудай, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай габшагай зорилго болоно гэжэ тэмдэглээ hэн. Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ энэ асуудал хайшан гэжэ, ямараар шиидхэгдэхэ гээшэб? АПН-эй корреспондент Эмма Вершининагай табиhан энэ асуудалда Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын эрдэмэй бүхэсоюзна академиин Президиумэй дэргэдэхи СССР-эй хүдөө ажахые хүгжөөхэ хараа түсэбүүдые табидаг, тэрэнние эрхилхэ арга гуримуудые зохёодог научна Соведэй түрүүлэгшэ, профессор Алексей Кузьмич ИЛЬИЧЕВ ингэжэ харюусана:

— Манай ороной хүн зон хилээмэн ба талха тараанай бусад зүйлнүүдээр элбэг хүсэд хангагдадаг гээшэ. Гадна, бидэ талха тараанай зүйлнүүдээр үлүү ехээр хангагданхайбди. Гэхэ зуура, хүн зоной хүртэсэдэ абажа харабал, тэрэнние гаргашалга бага боложо байнхай. Тэрэнэй орондо үдэр бүриин хоолдо малай продуктнууд, овощ, алим жэмэс улам ехээр оруулагдана. Хүн зоной эдеэ хоолой зүйлнүүдэй хубилгагдажа байhаниинь элитэ. Энэмнай СССР-эй хүн зоной hуудал байдалай hайжарhые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Гэбэшье манай орон дотор адууhа малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл болгожо, орооhо таряа ехээр ургуулха асуудал үшөөл шиидхэгдээгүй байhаар. Мал ажалые тогтууритай hайнаар хүгжөөхын тула ороной хүн бүхэнэй хүртэсэдэ нэгэ тонно тухай орооhо таряа ургуулжа хурааха хэрэгтэй гээд мэргэжэлтэд тоолон гаргаа. Бидэ энэ хэмжээндэ үшөөл хүрөөдүй байhаарбди. Жэшээнь, наймадахи түсэбтэ табан жэлдэ хүн зоной хүртэсэдэ дунда зэргээр жэл бүхэндэ — 703 килограмм, харин юhэдэхи табан жэлдэ 800 шахуу килограмм орооhон абтаа hэн.

Орон доторнай жэлдээ дунда зэргээр орооhо таряа хураан абалга тогтууритай hайнаар урган дээшэлжэ байна. 1956—1960 онуудта — 121,5 миллион тонно, 1961—1965 онуудта — 130,3 миллион тонно, 1966—1970 онуудта — 167,6 миллион тонно, 1971—1975 онуудта 180 миллионhоо дээшэ тонно таряа хурааhан байнабди. Тиихэдэ, статистикын бэримтэ мэдээнэй ёhоор, манай орон дотор орооhо таряа ургуулжа хураалгын хэмжээн хүн зоной ургалтаhаа нилээд дээгүүр байха юм.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ дунда зэргээр жэл бүхэндэ орооhо таряа ургуулан хураалга 35—40 миллион тонноhоо бага бэшээр нэмэгдэхэ зэргэтэй.

Манайда газар тараалан элдүүрилхэ гээшэ айхабтар орёо, хүшэр бэрхэшээлтэй байна: бүхы орооhото ургамалнуудай дүрбэнэй гурба шахуу хубинень ходо ходо гасуур болодог нютагуудhаа хураажа абадаг байнабди. Гэбэшье КПСС-эй XXV съезд дээрэ табигдаhан зорилго дүүргэгдэмээр. Эды шэнээн, мүн тэрээнhээ үлүү ехэ ургаса урда тээнь хураажа абаhаншье байхабди. Жэшээлхэдэ, 1973 ондо сагай уларилай таарамжатай hайн байхада, 22,5 миллион тонно таряа хураажа абаа hэмди. Хэрбээ бүхы арга боломжобо хэрэглээд байбал, бүришье ехэ ургаса хураажа болоно.

1972, 1974, 1975 онуудта ехэ ган гасуур болоходонь, ороноймнай орооhо таряа ехээр ургуулжа хураадаг нютагуудай ехэ гээгдэлдэ орооhониинь арсашагүй. Зүгөөр түсэбтэ юhэдэхи табан жэлдэ дунда зэргээр жэл бүхэндэ орооhо таряа хураан абалга наймадахи табан жэлэйхиhээ дээшэ байгаа hэн.

Ган гасуур жэлнүүд совет хүнүүдэй hуудал байдалда ехээр нүлөөлөөгүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, таряа талханай зүйлнүүд, хилээмэн гүрэнэй магазинуудта урдынхидал мэтэ ородог байгаа.

Оройдоол 50 жэлэй урда тээ хүдөө ажахыгаа оньhото техникээр хангалгын хэмжээгээр бидэ дэлхэй дээрэ hүүлшын hууринуудай нэгые эзэлдэг байгаабди. Мүнөө ороноймнай хүдөө ажахы экономикын эгээл үндэрөөр хүгжэhэн ажахы болонхой. Жэшээнь, 1975 ондо аграрна сектор дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ бүхы ороноймнгоо хэрэглэдэгhээ 1,5 дахин ехэ электрын элшэ хүсэ ашаглаhан байна. Һүүлэй арбан жэлэй турша соо хүдөө ажахыда трактор, комбайн ба автомобилиин двигательнүүдэй ниитэ хүсэн 80 шахуу процентээр дээшэлээ. Хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй хүртэсэдэ абажа харабал, ажал хэрэгые элшэ хүсөөр хангалга хоёрhоо үлүүгээр нэмэhэн байна.

1976 — 1980 онуудта хүдөө ажахын оньhон техникэ бүтээжэ, колхоз, совхозуудые хангалга 1.5 дахин ургэдхэгдэхэ юм. Энээнэй ашаар орооhо таряа ургуулдаг ажахынуудые үргэлжэ дээрэнь оньhожоруулха хэрэг[...] гэгдэжэ магадгүй. 197[...] хүдэлмэрилэгшэ б[...] хүртэсэдэ ажал хэрэг[...] шэ хүсөөр хангалга 1[...] hан hаа, харин 1980 о[...] моринной хүсэндэ хү[...] Газар тараалангай, ма[...] лай ба тэжээл бэлдэ[...] сад hалбаринууд[...] рүүлгын хэмжээн нил[...] шэлүүлэгдэхэ байна. [...] совхозууд хоёр милл[...] хүү трактор, орооhо [...] даг 540 мянган тухай [...] байн, 23 миллиардhаа [...] түхэригэй хүдөө ажах[...] сад оньhон техникэ аба[...].

1976 — 1980 о[...] СССР-эй хүдөө ажах[...] жөөлгэдэ гүрэнэй мү[...] мололго бүхыдөө 171[...] лиард түхэригтэ хүр[...] Энэнь Совет засаг[...] бүхы жэлнүүдтэ хүд[...] хыда hомэлогдоhон [...] зөөриин хахадhаа ү[...] бинь болоно. Хүдөө [...] гуудта шухала [...] шэжэм техникэ, үтэ[...] ба материально-те[...] бусад хэрэгсэлнүүд[...] лэдбэрилэн бүтээдэг [...] мышленностиин [...] нуудта ехэ мүнгэн [...] дохо.

Хэрбээ хэгдэhэн [...] дэлмэриин зарим тэ[...] гүүдые согсолбол, hү[...] бан жэл соо манай [...] хэй дээрэ эгээл ех[...] ажахын продукци [...] рилhэн байна. Хүдөө [...] үйлэдбэрие үргэ[...] оньhожоруулха, хи[...] тэрүүлхэ, газар [...] сабшалан hайжаруу[...] дэм, техникын хүр[...] гэн хүгжэлтэ д[...] гаха тухай КПСС-эй [...] политикые, парти[...] шэглэл бодотоор бэ[...] ашаг үрэ инмэл д[...]

ТЭЭГДЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ҺААЛИШАДАЙ ОРОЛДОСО

Шэмэрүүн хүйтэн үбэл — малшадай ажалай тон харюусалгатай хаhа үнгэржэ, хабарай дулаан үдэрнүүд ерэжэ байна. Эгээл энэ үедэ адууhа мал тала дайдые бүрхөөн бэлшэжэ эхилдэг гээшэ. Гэбэшье хабартаа малай тэжээл хомор болодог. Энэл үедэ малай тамир тэнхээ, ашаг шэмыень доошолуулхагүй гээшэ тон шухала болоно.

Хүрбын совхозой түбэй фермын мал адуулагшад, hаалишад үбэлжэлгээе эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Тэдэнэр хабарай үедэ малайнгаа ашаг шэмые доошолуулхагүйн тула ехэ оролдолго гаргана. Һаалишад малдаа тэжээлээ буйлуулан үгэнэ, силос эдюулнэ. Фермын түрүү hаалишад Ц. Дагбаева, С. Цыбикова, Ж. Маланова болон бусад үбэлэй hара бүри үнеэнээ дунда зэргээр 133—153 килограмм hү hаадаг байгаа. Тэдэнэр мүнөөшье hү hаалияа энэ хэмжээнhээ доошолуулхагүйн тула шармайн оролдоно. Тэдэнэр 1976 ондо абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула зориг ехэтэйгээр хүдэлжэ байна.

МАГТААЛТАЙ ЗАЛУУШУУЛ

Тээгдын дунда hургуули дүүргээд, түрэл совхоздоо магтаалтай hайнаар хүдэлжэ байhан залуушуул олон юм. Жэшээнь, оролдосотой бэрхэ басагад Римма Намдакова, Надя Цыдыпова гэгшэд совхозой түрүү hаальшадhаа гээгдэнгүй ажаллана. Дарима Норжимоева hаалиин фермэдэ тоо бүридхэгшөөр хүдэлжэ, шадамар бэрхээрээ шалгарна.

Б. Ешеев сэрэгэй албанhаа бусажа ерээд, автомашинын жолоошон болонхой. Залуу тракторист Соёл Ширабазаров үнгэрэгшэ табан жэлэй түсэбтэ даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, совхозойнгоо түрүү механизатор болоо. Габшагай hайнаар ажаллаhанайнгаа түлөө совхозой дирекциин зүгhөө нэгэнтэ бэшэ магтаал hайшаалда хүртэhэн байна.

ҺУРАГШАД ТУҺАЛНА

Эндэхи дунда hургуулиин hурагшад түрэл совхоздоо ходо туhалжа байдаг заншалтай юм. Һаяшаг нэгэ амаралтын үдэр тус hургуулиин 8—9 классуудай hурагшад hальхай гэжэ нютагтахи хонидой дал соохи шэбхэ малтажа, сабшалан болон тараалан дээрэ гаргажа тараалсаа. Газарай үрэжэл hайжаруулха энэ хүдэлмэридэ hурагшад эдэбхитэй hайнаар хабаадаба.

Ц.-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.
Хорин аймаг.

МОСКВА А. А. ГРЕЧКЫЕ hҮҮЛШЫНХЕЭ ХАРАН ХАХАСАЖА БАЙНА

Коммунис партиин, Совет гүрэнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэн байгуулалсагшадай нэгэн, онсо гайхамшаг совет полководец, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай алдарта баатар — Андрей Антонович Гречкын наhа бараhан тухай мэдээсэлые совет арад гүн ехэ гашуудал шаналалгатайгаар угтаа. Социалис гүрэниие хамгаалгын ба оборонно хүсэ шадалыень бэхижүүлгын хэрэгтэ бүхы ами наhаяа зорюулhан, Коммунис партиин ба совет арадай үнэн хүбүүн наhа бараба.

Союзуудай байшан. Шаналал гашуудалай тэмдэг болохо хара бүдөөр хүреэлэгдэhэн А. А. Гречкын дүрэ зураг тус байшангай үбэртэ дэлгэгдэнхэй байба. Апрелиин 28-да эндэ, Колонно зал дотор, наhа барагшын бэетэй хуурсаг сэсэгүүдэй дунда тусхай табсан дээрэ табигдаа.

Маршал А. А. Гречкын дайшалхы габьяануудые тэмдэглэhэн шагналнууд: Советскэ Союзай Геройн хоёр алтан одон, Ленинэй, Улаан Тугай, Суворовой, Кутузовай, Богдан Хмельницкиин орденуудай, Совет Эхэ ороной ба социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай бусад дээдэ зэргын шагналнуудай тэндэ табигданхай байхань харагдана.

Толгой дээрэнь улаан буд тонгойлгон нэнгүүлэгдэнхэй байба. Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд сэрэгэй ёhолол гүйсэдхэн, хуурсагай дэргэдэхи харуулда зогсоно.

Залаар дүүрэн веногууд табигданхай. Хуурсагай хажуудахи веногой улаан лентэ дээрэ: «Андрей Антонович Гречкэдэ — КПСС-эй Центральна Комитедhээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумhээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведhээ» гэжэ бэшээтэй.

Мүн эндэ СССР-эй Оборонын министерствэhээ, союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудhаа, КПСС-эй Московско городской ба областной комитедүүдhээ, ВЦСПС-hээ, ВЛКСМ-эй ЦК-hаа, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Генеральна штабhаа, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениhээ, янза бүриин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгэй соведүүдhээ, СССР-эй министерствэнүүдhээ, дайнай ветерануудhаа, наhа барагшын түрэл садануудай ба дүтын нүхэдhөө веногууд бии.

Шаналал гашуудалай аялганууд зэдэлнэ. Хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд шаналал гашуудалай вахтада түрүүлэн зогсобо.

11 час. Нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко хүндэлэлэй харуулда байгаа.

Удаа тээнь Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд А. А. Гречкын түрэлнүүд ба дүтын хүнүүдэй хажууда ерэбэд. Эдэнэр ехээр шаналжа байhанаа тэдээндэ элирхэйлнэ.

Хэдэн арбаад мянган москвагайхид Колонно зал худар таhалгаряагүй дабшана. Заводуудай хүдэлмэришэд, Москва шадарай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, Совет Армиин сэрэгшэд, партийна, Соведүүдэй, профсоюзна ба комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, эрдэм болон соёлой ажал ябуулагшад, олониитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, студентнэр Коммунис партиин, Совет гүрэнэй элитэ мэдээжэ энэ ажал ябуулагшые hүүлшынхеэ харан хахасана.

Сэрэгэй академинуудэй hурагшад, сэрэгэй училищинуудай курсантнар, сэрэгэй частьнуудай ба подразделенинүүдэй түлөөлэгшэд Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкын хуурсагай урдуур шаналал гашуудалтай дуугай дабшан гарана.

Дайнай ветеранууд хуурсагтай табсангай хажуугаар гарахадаа, веногуудые табина. Эдэнэй олониинь Андрей Антонович Гречко шэнгеэр граждан дайнай жэлнүүдтэ Улаан Армиин зэргэдэ жагсаhан, Совет засагай дайсадтай эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаhан хүнүүд. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеранууд, А. А. Гречкын дайшалхы соратнигууд — Кавказай, Украинын баруун бэеын нютагуудай түлөө, Киевые сүлөөлхын түлөө баатар габьяата тулалдаанда, Карпадые сүлөөлхэ шанга добтолгодо хабаадагшад, Польшо ба Чехословакиие сүлөөлэгшэд эндэ мүн лэ бии.

Залуу сэрэгшэд — совет хүнүүдэй амгалан ажал хамгаалхыень Эхэ ороной найдаhан хүнүүд хуурсагай хажуугаар шаналал гашуудалтай дуугай дабшан үнгэрнэ. Эдээндэ А. А. Гречкын ажаябадал Коммунис партиин хэрэгтэ, совет арадта хизааргүй үнэн сэхээр алба хэлгын hайн hайхан жэшээ хододоо болохо байха.

Хэдэ хэдэн Коммунис ба хүдэлмэришэдэй партинуудай түлөөлэгшэд, социалис хани нэгэдэлтэ аха дүү оронуудай, бусад хэдэн гүрэнүүдэй сэрэгэй делегацинууд Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкын полководческо мэргэн бэлигые ехээр хүндэлдэг байhанаа совет хүнүүдтэй хамта тэмдэглэн дурдана.

Советскэ Союзда байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор, тэрэшэлэн сэрэгэй атташенүүд наhа барагшые hүүлшынхеэ хаража хахасахаяа ерэбэ.

Гурбан минута болоод лэ хүндэлэлэй харуул ээлгэгдэнэ. Хуурсагай дэргэдэхи шаналал гашуудалай вахтада СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэр, министерствэнүүдэй ба албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, Советскэ Союзай ба янза бүриин сэрэгүүдэй маршалнууд, Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой генералнууд, адмиралнууд, офицернүүд, Москвагай ба Московско областиин партийна, Соведүүдэй эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ерэжэ зогсоно.

Сэрэгэй округуудай, бүлэг сэрэгүүдэй ба флодуудай түлөөлэгшэд Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкын дурасхаалые хүндэлэн ёhолхоёо ерэнэ.

Андрей Антонович Гречкые hүүлшынхеэ хаража хахасахаяа Москва бүхэли үдэртөө ерэжэл байба.

18.00 часта зал худар оролго болюулагдаа. А. А. Гречкын хуурсагай дэргэдэ наhа барагшын түрэлнүүд, дүтын хүнүүд ба ханинар, хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд үлэбэ.

(ТАСС).

Совет арад, Коммунис партиин...

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкые хүдөөлүүлхэ правительственна комиссиhаа

Апрелиин 28-най hүни А. А. Гречкын бэеые шатаажа, үнэhэн шарил болгоhон байна гээд правительственна комисси мэдээсэнэ.

Шарилтай урна Союзуудай байшангай Колонно зал соо табигдаа. Апрелиин 29-дэ үглөөнэй 10-hаа 12 саг болотор хүнүүд Колонно зал руу орожо, hүүлшынь замда үдэшэхэ байна.

А. А. Гречкые хүдөөлүүлгэ апрелиин 29-нэй 13 часта Улаан талмай дээрэ, Кремлиин ханын дэргэдэ эмхидхэгдэхэ.

(ТАСС).

АНДРЕЙ АНТОНОВИЧ ГРЕЧКЫЕ ХҮДӨӨЛҮҮЛГЭ

Улаан талмай дээрэ шаналал гашуудалай митинг болобо

Совет арад, Коммунис парти, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд Коммунис партиин, Совет гүрэнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшые, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэн байгуулалсагшадай нэгэн, совет онсо гайхамшаг полководец, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай алдарта баатар, Коммунис партиин үнэн хүбүүн, Советскэ Союзай Маршал Андрей Антонович Гречкые апрелиин 29-дэ hүүлшынь замда үдэшэбэ.

12 час. Наhа барагшын үнэhэн шарилтай урнын дэргэдэ ерэлгэ болюулагдаа. Андрей Антонович Гречкын түрэл садануул, дүтын хүнүүд, ханинар болон соратнигууд зал соо үлэбэ. Хахасалгын hүүлшын минутанууд эхилээ.

Хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд траурна аялган доро үнэhэн шарилтай урные үргэжэ, Союзуудай байшангай Колонно залhаа гаргаба.

Сэрэгэй хүндэлэл ёhололой харуул шаналал гашуудалай оршон байдалда дуугай зогсоно. Урна ехэ буугай лафет дээрэ табигдаад, хүдөөлүүлгын кортеж Улаан талмай тээшэ шэглэн дабшана. Совет Армиин офицернүүд траурна дабшалгые толгойлон, хэдэн зуун венок баринхай ябана. Байлдаануудай газарта гаргаhан баатаршалгануудайнгаа түлөө, ороной оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхын тула хэhэн сусашагүй ажалайнгаа түлөө А. А. Гречкын хүртэhэн Эхэ ороной шагналнуудые генералнууд болон офицернүүд бариад ябаба.

Ниислэлэй олон мянган ажалшад Улаан талмай дээрэ ерэбэ. Москвагай олониитын түлөөлэгшэд, партийна болон Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, СССР-эй министерствэнүүд болон зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, алдар суута совет сэрэгшэд, Советскэ Союзай ба янза бүриин сэрэгүүдэй маршалнууд, генералнууд, адмиралнууд болон офицернүүд, эрдэм ба соёлой ажал ябуулагшад, Улаан талмайн трибунанууд дээрэ гараба.

Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкэдэ hүүлшын ёhолол хэхын тула Москва ерэhэн гадаадын сэрэгэй делегацинуудай гэшүүд. Советскэ Союзда байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор, сэрэгэй атташенүүд байлсаа.

Сэрэгэй подразделенинүүд жэгдэ жагсаалаар алхалан ерэжэ, талмай дээрэ тогтон зогсобо. Траурна лентэнүүдтэй дайшалхы тугууд эдэнэй колоннонууд дээгүүр тонгойлгогдон нэнгүүлэгдэнэ.

13 час. Хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд наhа барагшын үнэhэн шарилтай урные ехэ буугай лафет дээрэhээ буулган, В. И. Ленинэй мавзолейн үбэртэ тусхай табсан дээрэ табиба.

Мавзолейн түбэй трибунада нүхэд **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко,** хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд, совет сэрэгэй элитэ мэдээжэ начальнигууд гараа. Мүн эндэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, национальна оборонын министр, армиин генерал В. Ярузельский, Кубын Республикын Премьер Министрэй орлогшо, Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министр генерал-лейтенант Рауль Кастро Рус гэгшэд бии.

Правительственна комиссиин түрүүлэгшэ — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Д. Ф. Устинов** шаналал гашуудалай митингые нээгээ. Совет арад, Арми ба Флодой сэрэгшэд КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал, Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэн байгуулалсагшадай нэгэн Андрей Антонович Гречкые hүүлшынь замда гүн ехэ шаналал гашуудалай мэдэрэлтэйгээр үдэшэжэ байна гэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь **В. В. Гришин** үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тусхайлан тэмдэглээ: А. А. Гречкын ажаябадал Москватай нягта холбоотой юм. Эндэ hураhан, эндэhээ фронтдо мордоhон, эндэ СССР-эй Оборонын министерствэдэ хүдэлмэрилhэн, Московско партийна организациин ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаhан байгаа. Ниислэл хотын коммунистнууд тэрэниие районуудай ба городской партийна конференцинүүдэй делегадаар hунгаа hэн. А. А. Гречко КПСС-эй съезднүүд дээрэ ниислэл хотын партийна организациие нэгэнтэ бэшэ түлөөлhэн байха.

Андрей Антонович коммунистын, манай ленинскэ партиин гэшүүнэй үндэр нэрэ зэргые 50 шахуу жэлэй туршада, бүхы наhан соогоо хүндэтэйгөөр абажа ябаа.

СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, Советскэ Союзай маршал **И. И. Якубовский** микрофоной дэргэдэ ерэжэ, үгэ хэлэхэдээ, Андрей Антонович Гречко СССР-эй Оборонын министерствые юhэн жэлэй туршада толгойлон, сэрэгэй байгуулалтын орёо шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулhан байна гэбэ.

«Ростсельмаш» заводой хүдэлмэришэн, Социалис Ажалай Герой **Д. В. Ефимов** иигэжэ хэлэбэ: Дондохи хүдөө тосхоной үгытэй бүлэдэ түрэhэн, юрын тарялашанай хүбүүн Андрей Антонович Гречко Совет Армиин жииргэй сэрэгшэhээ онсо гайхамшаг полководец болотороо ургаhан байна.

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Польшын Арадай Республикын национальна оборонын министр, армиин генерал **В. Ярузельскидэ** үгэ үгтэбэ. А. А. Гречкын наhа бараhангай дашарамдуулан, үнэн зүрхэнhөө гүнзэгыгөөр шаналжа байhанаа Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствэдэ, СССР-эй Оборонын министерствэдэ аха дүү социалис оронуудай арминуудай эндэ ерээд байhан түлөөлэгшэдэй үмэнэhөө, тэдэнэй даалгабарияар элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Нэгэдэхи гвардейскэ армиин сүлөөлхы ябуулгын баатар габьяань Польшын ба Чехословакиин арадуудай баяр баясхаланта дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө мүн лэ үлэхэ. Энэ дурасхаал тэрэшэлэн ерээдүй тээшэ уряална гэбэ.

Траурна митинг дүүрэө гэжэ соносхогдоо.

Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд мавзолейн трибунаhаа бууба. Эдэнэр урна үргөөд, Кремлиин хана тээшэ шэглэн дабшаа.

Д. Ф. Устинов артиллериин салюдай нэерээн доро А. А. Гречкын үнэhэн шарилтай урные ханада тусхайлан бэлдэгдэhэн нүхэн соо табяад, дурасхаалай самбараар хааба. Тэрэн дээрэ иигэжэ бэшэгдэнхэй:

Андрей Антонович
ГРЕЧКО

17/X 1903 — 26/IV 1976

Талмай дээгүүр артиллерийскэ салюдай түрүүшын нэерээнтэй хамта Советскэ Союзай Гүрэнэй гимн зэдэлбэ. Сэрэгэй подразделенинүүд хүндэлэл ёhололой жагсаалаар дабшан үнгэрнэ. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд онсо гайхамшаг полководец, Коммунис партиин ба совет арадай үнэн хүбүүн — Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкэдэ сэрэгэй hүүлшын ёhолнуудые хэбэ.

(ТАСС).

Советүүдэй хүдэлмэри

ЭДЭБХИТЭДТЭ ТҮШЭГЛЭХЭ

...ПСС-эй XXV съезд, «СССР-... ажалшадай депутадуудай ...үдэй депутадуудай эрхэ ...ига», «Ажалшадай де...удай районой, сельскэ, ...ой болон поселково Сове...тухай» хуулинууд нюта... Соведүүдэй ажалые саашаhайжаруулха хэрэгтэ тон ...ылөө үзүүлээ.

...гэрөөшэ жэлэй hунгал... нютагай Соведүүдэй гүй...нуудай хүтэлбэрилэгшэ... элэдхэл hайнгай, хүтэл...ы ажалай дүршэлтэй хү... үнгэгдөө hэн. Мүнөө ...доторхи сельскэ болон ...ой 7 Соведэй гүйсэд...дай түрүүлэгшэнэрэй 6 ... дээдэ эрдэмтэй юм.

...агай Соведэй гүйсэдком, ...эй таhагууд сельскэ бо... сомоной Соведүүдэй ажал ...реэр хоцо hэнирхожо, ...жа, хэрэгтэй сагтаа ...а байдаг. Жэшээлхэдэ, ...өшэ жэл аймагай Сове... гүйсэдком өөhэдынгөө за... дээрэ сельскэ болон со... бүхы Соведүүдэй ажал ...эри тухай хэлсээд, саа... hайжаруулха бодото ...нүүдые хараалаа hэн.

...най аймагай ажалшадай ...дуудай Соведүүд, тэдэ... гүйсэдкомууд, бүхы ажал ...мэрээ холын хараатай ...эй ёhоор ябуулна. hүүлэй ... жэлэй туршада аймагай, ...кэ, сомоной Соведүүдэй ...комууд ажал хүдэлмэ...өө жэлэй түсэб табидаг ...

...Соведүүдэй сессиин үүргэ ...лүүлхэ талаар шухала ...нүүд абтаа. Сессинүүд ...hээ hайнаар бэлдэгдэжэ, ...айгээр үнгэрдэг. Сесси... ажахы, соёл культура... ...өөхэ, ажалшадай захяа, ...ри, тэдэнэй эрилтэ ханга... ...ай асуудалнууд зүбшэн ...дадаг юм. Сессидэ бэл...э партийна, советскэ, ... организацинуудай хү...рилэгшэд, депутадууд, ...алтэд, эдэбхитэд олоор ...уулагдана.

...алтын урда тээхи суг... дээрэ hунгагшадай та... захяа дүүргэхэ талаар аймагай болон сельскэ, сомоной Соведүүд нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Мүнөө бүхыдөө үгтэhэн 102 захяагай 87-ниинь дүүргэгдээд байна.

Сельскэ болон сомоной Соведүүдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Үнгэрөөшэ жэл Гааргын сомоной Совет мүрысөөндэ илажа, нэгэдэхи hуури эзэлээ hэн. Хоёрдохи hууриде Бахалиин сомоной Совет гараа юм. Дээрэнэй, Майска болон бусад сомоной, сельскэ Соведүүд hайнаар хүдэлөө гэжэ тоологдоо.

Хүдөө ажахын шухала кампанинуудай халуун үедэ аймагай, сельскэ болон сомоной Соведүүд колхоз, совхозуудта ехэ туhа хүргэнэ. Тэдэниие туhалхаар олон хүдэлмэришэд, элдэб техникэ ябуулагдана.

Гэхэтэй хамта, аймагай, сельскэ болон сомоной Соведүүдэй ажал хүдэлмэридэ дутагдалнууд ушоол дайралдана. Хуулиин ёhоор үгтэhэн эрхэ ба уялгануудаа зарим депутадууд мүртэй hайнаар дүүргэнэгүй. Сельскэ болон сомоной зарим Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд харьяата колхоз, совхозуудай, предприяти, организацинуудай продукци ехээр абаха, шанарыень hайжаруулха арга боломжонуудые элирүүлхэ, хэрэглэхэ талаар зохихо хэмжээ абанагүй. Тиихэдэ худалдаа наймаанай, элүүрые хамгаалха, гэгээрэлэй, соёл культурын болон хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангаха эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэридэ байгаа дутуу дунданууд удаанаар усадхагдана.

Партиин XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр табигдаhан зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө Хурамхаанай аймагай, сельскэ, сомоной Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд, саг үргэлжын комиссинууд, депутадууд бүхы хүсэ шадалаа зорюулхань дамжаггүй.

Б. ДАРМАЕВ,
Хурамхаанай аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

...Бэшүүрэй аймагай дун...а hургуулида 1098 hураг...дта 56 багша заадаг ...м. Хоёрдохи «А» клас...а багшалдаг дүй дүр...лтэй багша Анна Петровна Шишмарева хо...д жэлдэ хүдэлжэ яба... Ажалдаа үнэн шудар... оролдосотой бэрхэ ...hанайнгаа түлөө тэрэ ...циалис мүрысөөндэ ...лгаржа гарадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнинэй ...гша А. П. Шишмарева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АРАДАЙ ХИНАГШАД ТООСОЖО ЭХИЛЭЭ

...ПСС-эй ЦК-гай, КПСС-... обкомой бюрогой тогтоо... үндэhөөр республика...рнай арадай хиналтын ... болон постнуудай ээл...э тоосоото hунгуулиин ...ануд үнгэргэгдэжэ эхи...эй.

...адай хиналтын комите... тоосоото hунгуулиин ...анууд партиин XXV ...дын түүхэтэ шиидхэбэ...дые совет хүн бүхэнэй ...здэнь оруулха талаар ...йлар эршэтэйгээр хү...э эхилhэн сагта тудал... Арбадахи табан жэлэй ...ын жэлэй түсэбые ...оhоонь урид дүүргэхэ ...тэ арадай хиналтын ко... ...ай гэшүүд өөрынгөө ...ойхон хубитые оруу...аха болоно.

...спубликымнай предпри... болон эмхи зургаануудта ...олхоз, совхозуудта хам... ...эрээ арадай хиналтын ...бүлэг, 2075 пост хүдэл...дааг, 30 мянган хинаг... тэрэ тоодо найма мян... коммунист тоологдоно. ...хүдэлмэришэн, 3200 ...ник арадай хиналтын ... постнуудай гэшүүдээр ...анхай. Тэдэнэй олон... ...талэдбэриин түрүү... ...социалис мүрысөө үүс... ...коммунис ажалай ...туд болоно. Партий... ...изацинуудай үдэр ...туhаламжа үзүүлжэ, ...лаа ехээр хандуулжа ...ай ашаар, арадай хи...ын бүлэг, постнуудай ...мэринь эмхитэй hайн ... тэмдэглэлтэй. Эл... ...оол арга хэрэглэжэ, ...ахи табан жэлдэ респуб... ...ажалшадта нилээд ...зургэhэн, хэдэн зуу ...ан түхэригэй арьбалалта ...ан байха.

Энэ талаар Улаан-Үдын судна-бүтээлгын, прибор-бүтээлгын, локомотив-вагон заhабарилгын заводуудай, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, Холтоhоной уурхайн, Баргажанай леспромхозой хиналтын постын гэшүүд илангаяа hайнаар хүдэлнэ. «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай, Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой, гормолкомбинадай арадай хиналтын бүлэгүүд продукциин шанарые hайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри ябуулаа.

Мүн тиихэдэ Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, Хяагтын совхозой нэгэдэхи отделениин, Кабанскын совхозой гурбадахи отделениин малшадта, механизаторнуудта арадай хиналтын комитедэй гэшүүдэй үзүүлhэн нүлөөнь ехэ юм.

«Латвиин ССР-эй арадай хиналтын органуудта үзүүлдэг партийна хүтэлбэри тухай» Партиин ЦК-гай тогтоол арадай хиналтын бүлэг постнуудай ажал ябуулгада хараатай нүлөө үзүүлээ. Энэ документын тобшололнууд республикымнай партиин райкомуудай пленум, суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байха юм. Предприяти болон эмхи зургаануудай, колхоз ба совхозуудай арадай хинагшадай суглаанууд дээрэ мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, таарамжатай тогтоол, шиидхэбэринүүд абтаhан байна. Арадай хиналтын бүлэг, постнуудай тоосоото hунгуулиин суглаанда энэ талаар абтаhан хэмжээ ябуулганууд түшаа дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэхэ.

Арбадахи табан жэлэй асари зорилгонуудые республика дотороо бэелүүлхэ хэрэгтэ арадай хиналтын гэшүүд хубитаяа оруулхын тула эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриие улам hайжаруулха, абаhан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинан шалгажа байха, дүй дүршэлөө баяжуулха болоно.

Үйлэдбэриин ашаг үрые, шанарыень hайжаруулха, арадай ажахын, экономикын арьбалалта алмалтые үргэдхэхэ талаар арбадахи табан жэл соо айхабтар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. Эгээ тиимэ дээрэhээ ажалай шанар, үйлэдбэриин ашаг үрые hайжаруулгада али болохоор хабаадалга арадай хиналтын бүлэг, постнуудай шухалын шухала зорилго болоно бшуу.

Гэхэтэй хамта, зарим колхоз болон совхозууд, предприяти болон барилгын организацинууд арбадахи табан жэлэй эхинhээ түсэб даабаринуудаа дүүргэнэгүй, материальна баялигуудтаа, мүнгэн зөөридөө эзэн янзаар хандаагүй, муу шанартай продукци гаргана. Иимэ коллективүүдэй арадай хиналтын бүлэг, постнууд эдэ дутагдалнуудаа усадхахые оролдоногүй. Эрид тэмсэл ябуулжа, дутагдалнуудаа дары усадхажа байхын орондо, хажуугаарнь hанаа амар үнгэрнэ. Иимэрхүү үзэгдэлнүүд Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикада, Буряадай барилгын управлениин хоёрдохи СМУ-да, Хёлгын леспромхоздо, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ совхоздо үзэгдэнэ.

Арадай хиналтын бүлэг, постнуудай гэшүүдhээ ехэ юумэн дулдыдадаг. Тиимэhээ дутуу дундануудтай эбсэдэггүй, коллективүүдтэе хүндэтэй, нэгэ эхилhэн хэрэгээ захадань хүргэжэ шададаг коммунистнуудые, партийна бэшэ хүнүүдые хабаадуулха шухала.

hунгалтын үнгэргэгдэн сасуу арадай хиналтын бүлэг постнуудай түрүүлэгшэнэрые, бюрогой гэшүүдые hунгаха, секторнүүдые бии болгожо, хүтэлбэрилэгшэдыень олохо, ойрын сагта хэгдэхэ хүдэлмэриин түсэб хаража, зүбшэжэ үзэхэ бологдоно. Арадай хиналтын бүлэг, постнуудай түрүүлэгшэнэрээр парткомой секретарьнарай орлогшонорые гү, али парткомой гэшүүдые hунгахадал hайн амжалта туйлагдадаг гэжэ үнинэй дүй дүршэл дээрэhээ мэдэгдэдэг болонхой.

Арадай хиналтын бүлэг, постнуудай тоосоото hунгалта хадаа гансал хэгдэhэн хүдэлмэриин үрэ дүн харуулха бэшэ, ерээдүйн түсэб зорилгонуудаа хараалха зэргэтэй болоно.

Түрэл партиингаа XXV съездын хараалhан айхабтар ехэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэлсэхэ хэрэгтэ хинан шалгагшад өөhэдынгөө хубитые оруулалсаха ёhотой. Тэдэнэй ажал ябуулгын урагшатай байлгада партийна организацинууд тон ехэ туhа нэмэри үзүүлхэ болоно.

П. ГРИГОРЬЕВ,
Буряадай АССР-эй хиналтын комитедэй эмхидхэлэй таhагые даагша.

МОСКВА. Ашагтай hайн эм бии болгожо, үйлэдбэрилэн гаргаха гээшэ медицинын гол шухала зорилго болоно. Гэбэшье шэнэ эм клиникын ажал хүдэлмэридэ нэбтэрүүлхэ гээшэ айхабтар орёо, харюусалгатай хэрэг мүн. Энээнэй тула теоретическэ бэдэрэлгэнүүд, туршалгын хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Химиин, биологиин, медицинын мүнөөнэй туйлалтанууд энээндэ хэрэглэгдэдэг.

hүүлэй жэлнүүдтэ совет фармакологууд хэдэ хэдэн шухала туйлалта хэжэ, шэнэ эм медицинэдэ үгэhэн байна. Совет элитэ мэдээжэ эрдэмтэ, СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин академик В. В. Закусовай хүтэлбэрилдэг СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин фармакологиин эрдэм-шэнжэлэлгын институдта эдэнэй зариманиинь бии болгогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша лаборант Л. В. Гаранина институдта бии болгогдоhон шэнэ эмүүдые харуулжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ХОЙТО ЧЕХИИН ШАХТАНУУДТА

ПРАГА. Чехословакиин Компартиин XV съездын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаhан ороной социально-экономическа программые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө Хойто Чехиин горнягууд социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Хойто Чехиин бассейн социалис Чехиин эгээл залуу, ехэ ерээдүйтэй уурхайнь болоно. Эндэхи горнягууд орон дотор малтан абтадаг бүхы хүрин нүүрhэнэй 70 гаран процентые үгэдэг юм.

Бүтээсэ ехэтэй машинанууд, оньhон түхеэрэлгэнүүд, ажалай шэнэ арганууд эндэ хэрэглэгдэнэ. Орон дотор эгээл томо, жэлэй туршада 16 миллион тонно нүүрhэ малтаха карьер эндэ байгуулагдаа.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУДТА

ВАРШАВА. Стшельце-Опольскдохи цементын завод түрүүшынгээ продукци гаргажа эхилбэ. Түсэблэгдэhэн хүсэндөө хүрэхэдөө энэ завод ерэхэ жэлдэ 1,6 миллион тонно барилгын энэ материал үгэдэг болохо юм. Европодохи эгээл томо, мүнөө үеын эрилтэдэ таарама предприяти болохо Гуражджадахи заводто үйлэдбэриин түрүүшын лини энэ зун ашаглалгада тушаагдахань. Завод жэл соо 2,4 миллион тонно цемент үйлэдбэрилэн гаргаха шадалтай.

ХОТО — ХҮДӨӨДЭ

ПХЕНЬЯН. Хабарай урин дулаан сагай ерэхэдэ, хото городуудай хэдэ мянган хүн зоной — хүдэлмэришэд, алба хаагшад, hурагшад — «Бултадаа хүдөө тосхондо туhалая» гэhэн партиин уряагаар хүдөөдэ гарадаг ушар заншалтай болонхой.

Республикын ниислэлэй, мүн бусадшье хото городуудай предприяти болон эмхи зургаануудай ажалшад энэ жэлдэ 8 миллион тонно орооhо таряа абаха гэhэн зорилгые дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсахын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ кооперативуудта, гүрэнэй ажахынуудта ошоно.

Промышленна предприятинууд түсэбhөө гадуур трактор, ашаанай автомашина болон бусад техникэ, элдэб зэбсэг хэрэгсэлнүүд ба үтэгжүүлгэ хүдөө эльгээнэ.

ХАРИЛСАА ХОЛБООН БЭХИЖЭНЭ

ГАВАНА. Кубын-совет хани барисаанай нэгэдэлэй эмхиин тогтоогдоhоор долоон жэлэй ойе Кубын олониитэ баяр ёhололой оршон байдалда тэмдэглэжэ байна.

Пасео проспектдэ оршодог нэгэдэлэй эмхиин гоё hайхан байшангые Кубын ниислэлдэ ажаhуугшад hайн мэдэдэг. hурагшад, предприяти ба эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд лекци, хөөрэлдөөнүүдые шагнахаяа, СССР-эй арадуудай байдал, ажал тухай выставкэ харахаяа эндэ ерэдэг.

Кубын-совет хани барисаанай нэгэдэлэй эмхиин филиалнууд республикын олонхи хото городуудта үнгэрhэн үе соо нээгдээ. Завод, фабриканууд, хүдөө ажахын предприятинууд, hургуулинууд нэгэдэлэй эмхиин хамтын гэшүүд болонхой.

(ТАСС).

ХЯАГТА—ТҮҮХЭТЭ ХОТО

Манай республикын Хяагта хото түүхын, соёлой дурасхаалнуудта газарнуудаар баян, Зүүн Сибириин хуушанай хотонуудай нэгэн юм. Энэ хото 1727 ондо байгуулагдаһан. 1977 ондо 250 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэ байна. Мүнөөнэй Хяагта промышленна олон предприятинуудтай, юрэнхы эрдэмэй, тусхай мэргэжэлэй хэдэн дунда һургуулинуудтай, соёлой-түүхын 40 гаран хүшөө болон дурасхаалта газарнуудтай, түргэн хүгжэжэ байһан хото болоно.

Урданай энэ хото гансахан худалдаа наймаа дамжуулгаараа суутай байгаа бэшэ, мүн алдар солотой хүнүүдэй ажаһууһанаар, ажал ябуулгаар баян түүхэтэй юм. Эндэ Буряадай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаров һургуулида һураа. 1830—1838 онуудта Д. П. Давыдов уездэнэ училищиин багшаар ажаллаа. Тэрэнэй зохёоһон «Алдарта Байгал—арюухан далай» гэһэн дуун арад зоной дунда дэлгэрһэн намтартай. 1851 ондо Хяагтада П. Л. Шиллинг электромагнитна телеграф ухаалан зохёоһон байна.

Эсэгэ оронойнмнай эрдэм наукын, уран зохёолой. искусствын хэдэ хэдэн элитэ хүнүүд эндэһээ гараһан байна. Жэшээлхэдэ, Социалис Ажалай Герой академик Д. Н. Прянишников, эрдэмтэ Боткинтоной бүлэ, уран зохёолшод С. Ч. Черепанов, Д. И. Стахеев...

XIX зуунай һүүл багаар Хяагтада политическэ сүлэлгэдэ ерэһэн народоволецууд —И. И. Попов, Н. А. Чарушин гэгшэд ажаһууһан байна. Н. А. Чарушинайда народоволец байһан элитэ эрдэмтэн Д. А. Клеменц хүрэдэг, байрладаг байгаа.

Мүн тэрэ үеэр Хяагта хото ородой элитэ мэдээжэ эрдэмтэд-аяншалагшад П. К. Козлов, Г. Н. Потанин, А. В. Потанина, Н. М. Ядринцев, В. А. Обручев гэгшэдэй байрладаг, түхеэрдэг, эндэһээ холын аяншалгада мордодог газар болоһон байха юм.

И. И. Попов, Н. А. Чарушин болон эндэхи эхэнэрнүүдэй гимназиин багшанар Михно, Левина, Моллесон гэгшэдэй үүсхэлээр 1890 ондо Хяагтада анха түрүүшын музей эмхидхэгдэһэн байна. Мүнөө тус музей бүхы Сибирь дотор суутай.

1894 ондо Хяагта хотодо Географическа бүлгэмэй Троицкосавска отделени нээгдэбэ. Тэрэ хадаа Байгалай урда талын, мүн Арамонголой газар оронийе шэнжэлгэдэ ехэхэн хубитаяа оруулһан юм.

1905—1907 онуудай революционно тэмсэлэй долгин Троицкосавск (мүнөөнэй Хяагта) хүрэтэр сууряатаа һэн. Хотын багшанарай үүсхэлээр тэрэ үеын политическэ асуудалаар арадай суглаанууд үнгэргэгдэдэг, лекцинүүд уншагдадаг байгаа. Түрүү үзэл баримталдаг «Байгал» газетэ арадай суглаанай нэрэһээ ниитэлэгдэдэг болоһон юм. Буһалгаанууд эндэ эмхидхэгдэжэ захалаа. Тэрэнииє анха түрүүн тус хотын почто-телеграфай алба хаагшад үүсхэжэ, реальна училищиин, эхэнэрнүүдэй гимназиин ахамад классуудай һурагшадаар дэмжэгдэн, хотын гудамжада революционно дуу дуулажа, жагсаал хэһэн байна.

Хяагта хотын түүхын ехэнхи хубинь Совет засагай түлөө тэмсэлтэй холбоотой. 1918 оной мартда тус хотодо хүдэлмэришэдэй ба солдадуудай депутадуудай түрүүшын Совет байгуулагдаһан юм. Тэрэ Соведэй гэшүүдэй нэгэниинь Цыремпил Ранжуров—буряадай түрүүшын революционер, гурбан революцида хабаадагша байһан. Тэрэ хожомынь сагаантанда алуулһан байгаа.

1920—1921 онуудта Хяагта хото хадаа Сүхэ-Баатарай, Чойбалсанай хубисхалай ажал ябуулгын түб болоһон байна. 1921 оной март һарада Сүхэ-Баатарай үүсхэлээр эндэ МНРП-гэй гэшүүдэй партизан отрядуудай түлөөлэгшэдэй нюуса шахуу зүблөөн болоһон байна. Тэндэ Монголой түүхэдэхи түрүүшын засаг түрэ һунгагдаа. Хойто үдэрынь эндэ МНРП-гэй нэгэдэхи съезд хүдэлмэрэе эхилээ һэн.

Монгол арадай вождь Сүхэ-Баатарай байрлаһан, МНРП-гэй түрүүшын съездын хуралдаһан гэр мүнөө гүрэнэй удха шанартай дурасхаал болгогдон хамгаалгада абтанхай. Тэрэ гэр соо Хяагтын музейн филиал эмхидхэгдэнхэй.

Совет-монгол арадуудай хани барисаанай хүгжэлтэдэ Хяагта хотын алдар габьяатай байһанайнь түлөө МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиум 1973 ондо Хяагта хотые МНР-эй дээдэ шагнал—Сүхэ-Баатарай орденоор шагнаһан байна.

Мүнөө Хяагта хото туристнуудай олоороо ерэдэг, түүхын, соёлой баян намтартай хото болонхой. Эндэ Монголой, Болгариин туристнууд мүн Совет оронойнмнай олон хото болон нютагуудһаа аяншалагшад үдэр бүри ерэжэ байдаг. Холын Сибирьтэхи хуушанай энэ хотын мүнөөнэй үзэсхэлэнгүүд тэрэнэй үнгэрһэн үе сагай түүхэ намтар мүн.

Е. СУРМАЧ,
түүхын ба соёлой памятнигуудые хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй Хяагтын районой отделениин харюусалгата секретарь.

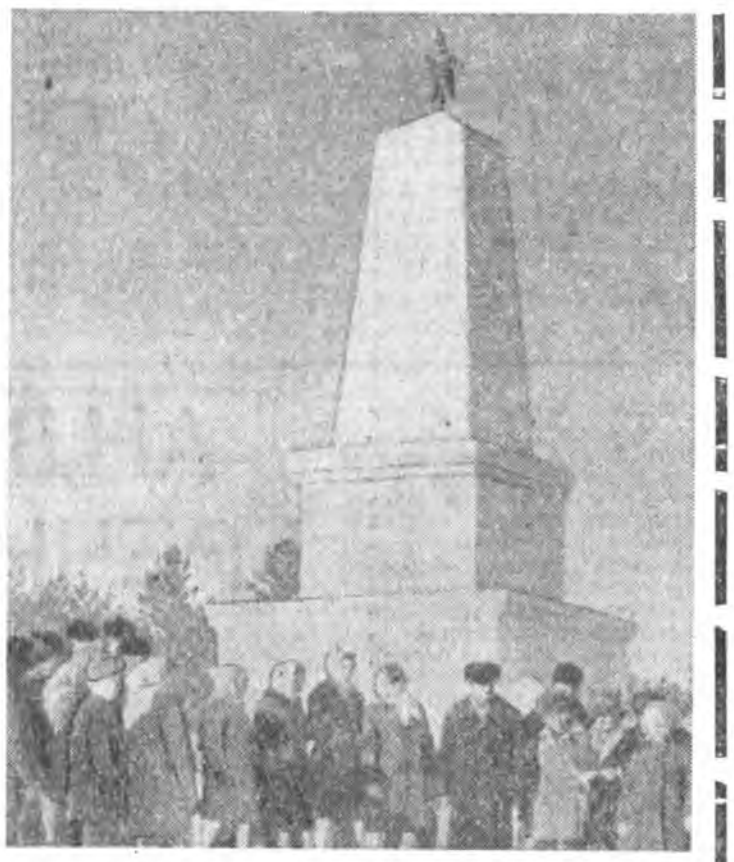

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Элитэ аяншалагша А. В. Потанинагай хүшөө. 2. 1917—1920 онуудта сагаантанда хюдуулһан Уралай болон Сибириин хубисхалшадта бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ.

Эдиршүүл харгы замаа шэлэг лэ

ХҮБҮҮНТНАЙ СУВОРОВСКО УЧИЛИЩИДА ОРОХО ДУРАТАЙ ГҮ?

Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулиин 8-дахи классай һурагша Юра Батомункуев «Би суворовец болохо дуратайб. Тиимэ училищинуудай нэгэндэ орожо, хожомоо офицер болохын тулада эхин шатын бэлэдхэл абаха хүсэлэнтэйб» гэжэ бэшэнэ.

Суворовско училищинуудта ороходо гурим тухай Ленинэй орденто ЗабВО-гой дээдэ һургуулинуудай болон сэрэгэй албанһаа гадуурхи бэлэдхэлэй таһагай хүдэлмэрилэгшэ А. Горячий тайлбари үгэнэ.

Сэрэгэй Суворовско, далайн сэрэгэй Нахимовска училищинууд тухай шэнэ дүрим нёдондо жэл абтаһан байна. Эдэ училищинуудта һураха болзорынь урдынхидаал адли хоёр жэл. Училищида орогшод энэ үе соо дунда һургуулиин 10 классай эрдэмтэй, мүн сэрэгэй бэлэдхэлтэй боложо гараха юм.

Суворовско сэрэгэй училищида ороходо гурим тухай хэлэбэл, иимэ байна: манай округ сооһоо Уссурийска училищида эльгээгдэдэг. Һургуулидаа франциуз хэлэ заалгагшад Казачиин училищида эльгээгдэжэ болохо. Дунда һургуулиин 8 класс амжалтатай дүүргэһэн, бэе һайнтай 15—16 наһанай хүбүүд училищида абтаха байна.

Училищида ороходо хүсэгшэ бүридэ хубиин хэрэгэй хабтаһа нээжэ, тэрээн соонь иимэ документнүүдые бүридхэдэг: түрэлхидэй гү, али харгалзагшын мэдүүлгэ. Тиимэ мэдүүлгэ республикын военкомой нэрэ дээрэ бэшэгдэжэ, июниин 1-һээ 25 хүрэтэр районно (городой) сэрэгэй комиссариадаар дамжуулан эльгээгдэхэ ушартай. Мэдүүлгэ дотороо түрэлхидынь хадаа хүбүүмнай Суворовско училищи дүүргээд, саашадаа Совет Армиин офицер болохын тулада сэрэгэй училищида орожо, һургуулияа үргэлжэлүүлхэ гэжэ заабол зааха ёһотой. Тиихэдэ һурагшын өөрынь мэдүүлгэ хабсаргагдаха. Тэрэ мэдүүлгэнь училищиин начальнигта: «Танай училищида һуража, саашадаа офицер болоһо, өөрынгөө хуби заяае Совет Армиин албанда зорюулхаб» гэһэн байха болоно.

Мүн түрэһэн тухай үнэмшэлгэ, найман класс дүүргэһэн тухай үнэмшэлгэ, классай хүтэлбэрилэгшын, һургуулиин директорэй гар табилгатай характеристикэ, комсомолой гэшүүн һаань, һургуулиин ВЛКСМ-эй комитедэй үгэһэн характеристикэ, сэрэгэй һургуулида бэеын элүүрэй талаар орожо шадаха гэһэн военкомадай сэрэгэй-врачебнэ комиссиин тодорхойлолто, 3х4 сантиметр хэмжээнэй хоёр фото-зураг, түрэлхидэй ажалайнь газарһаа үгтэһэн справка — эдэ бүгэдэ һурагшын хубиин хэрэгэй хабтаһанда хэгдэһэн байха ёһотой.

Училищида ороходо кандидадуудые уридшалан шэлэлгэ республикын сэрэгэй комиссариадай дэргэдэхи комисси хэхэ эсэсэй шэлэлтые округой штабай дэргэдэхи комисси гаргажа, училищида оролгын конкурстой шалгалтада эльгээхэ шиидхэбэри гаргаха юм. Суворовско училищида оролгын шалгалта августын 1-һээ 15 хүрэтэр, далайн сэрэгэй Нахимовска училищида оролгын шалгалта июлиин 15-һаа 30 хүрэтэр үнгэргэгдэхэ юм. Шалгалта дунда һургуулиин 8 классай хэмжээндэ гурбан предмедээр абтаха: математикаар (бэшэмэл, сээжэ). ород хэлээр (диктант), физикээр (сээжэ).

Шэнэ дүримэй ёһоор, шалгалта барингүйгөөр училищида абтаха ёһогүй. Наймадахи класс бүхы предмедээрээ эрхим сэгнэлтэтэй дүүргэгшэд училищиин начальнигай үзэмжөөр нэгэ предмедээр шалгалта бараад, тэрэнээ эрхим сэгнэлтээр үгэбэл, нүгөө хоёр шалгалтаяа үгэнгүйгөөр училищида абтаха. Түрүүшынгээ шалгалтаар «3» гү, али «4» гэһэн сэгнэлтэтэй гарабал, бусад шалгалтануудаа үгэжэ, бусад кандидадуудтай адли эрхэтэйгээр абтаха болоно.

Уссурийска сэрэгэй училищи тухай хэлэхэдэ иимэ: тон һайхан байгаалитай газарта тэрэ түбхинэнхэй. Һурагшад взвод взводоороо бүрин хангагдамал казармада байрладаг. Үдэртөө дүрбэн удаа түлбэригүй эдеэлхэ, сэрэгэй хубсаһан үгтэхэ. Һуралсалай байра уужам, сэбэр, һаруул класс-суудтай, спортзалтай, һуралсалай, спортын городогууд, талмайнууд, библиотекэнүүд бии.

Һурагшад ниитэ эрдэмэй предмедүүдые үзэхэтэеэ хамта, сэрэгэй эрдэмэй һуралсал гараха, авто-мото техникэ шудалха юм. 9-дэхи класс дүүргэжэ гарахадаа, 45 хоногой амаралтаар гэртээ айлшалха. Ерэхэ, бусаха харгынь түлөөһэгүй.

Арбадахи класс дүүргээд. хубаариин ёһоор. сэрэгэй ниитэ командна, танкова, артиллериин, сэрэгэй политическэ училищинуудта эльгээгдэхэ юм.

ИГОРЬ ДМИТРИЕВ— РЕСПУБЛИКЫН ЧЕМПИОН

Шатараар Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан дүүрэбэ. Эндэ мүрысөөнэй түрүүшын үдэрһөө шадамар бэрхээр наадажа захалһан республикын үнгэрэгшэ жэлэй чемпион Игорь Дмитриев арбан гурбадахи наадандаа «бүдэрхэ» баатай болоо. Тэрэ республикын экс-чемпион В. Залкиндтай наадаһан байгаа. Тиихэдээ түргэн добтолго хэхэдээ, бэрсынгээ талые һуларуулһан байна. Энээниие ойлгоһон Залкинд добтолго хэжэ, бэрсэдэ гарамаар хүбүүдтэй болоо ха юм. Яахашье аргагүй Игорь Дмитриев шүүгдэхэ баатай болобо.

Нүгөөдэ хюлгэ дээрэ Шагжиевтай наадаһан һургуулиин һурагша Сокто Намжилов һүүл тээнь бараг һайн байдалтай болоһон юм. Зүгөөр нүхэрынь шүүгдэхээр бэшэ ухаансар ябадалнуудые хэжэ үрдиһэн, улүү хүбүүтэй болоһон байгаа. Тиибэшье Шагжиевынь тэнсэеэди гэһэн дурадхал оруулһан байгаа. Нүгөөдэнь энэ дурадхалыень тоонгүй, наадаяа үргэлжэлүүлжэ ябаһаар шүүгдэв. Юуб гэхэдэ, хамгаалга муутай үлэһэн ноёниинь «шабардаха» баатай болоо.

Һүүлшын наадынай урда тээхи арбан дүрбэдэхи уулзалгын болоходо, хэнэйньшье республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэнь мэдэгдээгүй байгаа. Тиимэһээ наадында түрүүлжэ ябаһан шатаршадай дунда шанга тулалдаан болоо. Нэн түрүүлэн Дмитриев республикын нүгөөдэ экс-чемпион Самаринтай наадажа эхилбэ. Эдэ хоёр бүхы бодоһуудаа андалда андалдаагаар һүүлэй һүүлдэ хоёр тэмээгэй үлэбэ. Тиихэдэ Самарин үлүү хүбүүтэй үлэбэшье, шүүжэ шадангүй, тэнсэһэн байна. Харин Намжиловынь Красновтой, энэ үдэр хэзээ хэзээнэйхиһээ һулаар наадажа шүүгдээ. Эндэһээ уламжалан Игорь Дмитриев нэгэ наадын үлөөд байхада, республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Залкинд Гонзалевскиие, Митыпов Шагжиевые, Агафонов Галдановые, Маншеев Назимовые шүүгээ.

Түгэсхэлэй наадын эхилхэдэ, түрүү һуури буляалдаанда ямаршье хамаагүй болоһон Самарин — Гонзалевский, Галданов—Мельников гэгшэд түргэхэн тэнсэһэн байгаа. Харин бусад хюлгэ дээрэ наадаһан Дмитриев Мункоевые, Маншеев Хангаловые, Залкинд Шагжиевые, Митыпов Красновые шүүһэн, Намжилов Агафонов хоёр тэнсэһэн байба.

Энээгээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан дүүрэжэ, «Урожай» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Игорь Дмитриев чемпионой нэрэ зэргэдэ дахинаа хүртэбэ. Тэрэ абажа болохоор 14-һөө 11 очкотой болоо. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые, Митыпов, Залкинд гэгшэд эзэлбэ.

В. МАМИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Коммунист хабарай тарилга дээрэ» — түрүү бэшэг. «Республикамнай Майн һайндэрэй урда» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Үндэр ургасын түлөө» — Е. Серебряковагай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Москва А. А. Гречкэтэй хахасана—ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Хэн ямар мэргэжэл шэлэхэб?» — суглуулбари. «Океан» урган бодоно» — Р. Макальскаягай репортаж. Соносхолнууд.

СЭЕХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.00 — Балетэй артистнуудай бүхэсоюзна конкурсын түгэсхэлэй концерт. 11.10 — «Бүмбэрсэг дэлхэйн залуушуул». Политическэ дуунуудай фестиваль (Берлин, үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.00 — «Үхибүүдтэ—фильм». «Андрейка». 13.35 — **«Оромнай Майн 1-нэй урда тээ». «Түрүү предприятинуудай угтамжын хөөрэлдөөнүүд». КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй XXV съездын делегат, Социалис Ажалай Герой, Москвагай «Красный пролетарий» заводой токарь А. М. Рыбаков дамжуулга хүтэлхэ.** 14.20 — «Нүхэр дуун». Хүгжэмтэ программада хабаадагшадай түгэсхэлэй концерт (үнгэтэ). 16.20 — Забһарлалга. 16.30 — «Корневильские колокола» — хүгжэмтэ зүжэг. 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Үхибүүдтэ — «В стране веснушек». 19.00 — Телевизионно һонин. 19.20 — «Сэлэнгэ» — тележурнал (буряадаар). 20.20 — «Тайгын хүгжэм» — Улаан-Үдын телестудиин киноочерк. 20.35 — «Факел». «Майн дурасхаалта үдэрнүүд». 20.50 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — Концерт (үнгэтэ). 21.45—«Оромнай Майн 1-нэй урда тээ». Түрүү предприятинуудай угтамжын хөөрэлдөөнүүд. 22.30 — «Корневильские колокола»—хүгжэмтэ зүжэг. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Ээм дээрэм огторгой» — баримтата фильм. 19.00 — «Нүхэр дуун». Хүгжэмтэ программада хабаадагшадай түгэсхэлэй концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Улаан-Үдэ». Хотодо зорюулагдаһан дамжуулга. 21.40 — Гэгээрэлэй байшангай уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай концерт.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

СОФИ

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫЕ ЗОХЁОХЫГООР ХҮГЖӨӨНЭ

ТАСС

XXV съезд 15 миллион хүнһөө бүридэһэн совет коммунистнуудай партиин бата нэгэдэлтэй, хатуужал ехэтэй революционно тэмсэлдэ социалис суртал бодолой илан мандалгын шэнэ шата нээһэн политическэ асари ехэ үйлэ хэрэг болобо гэжэ БКП-гэй ЦК-гай орган «Ново време» журнал КПСС-эй XXV съездэдэ зорюулагдаһан түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй съезд дээрэ хэһэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл марксизм-ленинизмын суртал һургаалнуудые зохёохыгоор хүгжөөһэн аха дүү партинуудай теоретическэ ба политическэ шухала документ болоно.

Иимэ нэрэ хүндэтэй ондоо ямаршье парти дэлхэй дээрэ байхагүй. КПСС бүхы хүн түрэлтэндэ үргэнөөр мэдэрэгдэнхэй гээд статья соо хэлэгдэнэ. Эгээл иимэһээ дэлхэйн хархис хүсэнүүд нэн түрүүн КПСС-тэ, Советскэ Союзда, совет арадта добтолно, эдэнэртэ эсэргүү хардалга гүрдэлгэ хэнэ. Совет байгуулалтада эсэргүү али бүхы хардалга гүрдэлгэ хадаа гансал Советскэ Союздэ бэшэ, харин мүнөөнэй үеын гү, али ерээдүй байдалаа социализмтай холбоһон арадуудта эсэргүү гэмтэ ябадал болоно гээшэ.

ПАРИЖ

АЛИ АЛИНДАНЬ АШАТАЙ ТУҺАТАЙ ХАРИЛСААН

ТАСС

Һүүлэй арбан жэл соо Франциин, Советскэ Союзай хоорондохи экономическа харилсаан нилээд хүгжөө гээд Франциин промышленностиин ба эрдэм шэнжэлгын министр М. д'Орнано ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, Франциин Республикын Президент В. Жискар д-Эстэнэй 1974 оной декабрь һарада Рамбуйедэ гар табиһан 1975—1979 онуудта экономическа харилсаа холбоо тогтоохо тухай хэлсээн энэ талаар ехэ үүргэтэй юм.

1975 ондо Франциин ба Советскэ Союзай хоорондохи худалдаа наймаанай ниитэ хэмжээн 8,2 миллиард франк боложо, 1965—1969 онуудта хоёр оронэй хоорондохи худалдаа наймаанай хэмжээндэ хүрэһэн байна гээд министр тэмдэглээ.

Хоёр ороной хоорондохи промышленна харилсаан эдэбхитэйгээр хүгжөө гээд М. д'Орнано мэдүүлбэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, химиин ба бусад һалбаринуудта нилээд ехэ үрэ дүн туйлагдаа.

Эрдэм, техникын харилсаан улам гүнзэгы удха шанартай, элдэб янзын байна. Энэ хэлсээнэй үндэһөөр хоёр ороной олон тоото делегацинууд нэгэн нэгэндээ ошожо, дүй дүршэлээ халан абалсаһан байха юм. Элшэ хүсэнэй, граждан авиациин ба авиационно промышленностиин асуудалнуудаар, мүн хүдөө ажахын ба оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалха талаар эрдэм, техникын. промышленна харилсаа тогтоохо тухай шэнэ хэлсээндэ 1975 ондо гар табигдаа.

Түгэс хүгжэһэн эрдэм наукатай, промышленностьтай манай оронуудай хоорондохи харилсаанай хоёр талада туһа хүргэхэ баһаниинь элитэ гэжэ М. д'Орнано тэмдэглэбэ. Хоёр оронэй эмхинүүдэй ба фирмэнүүдэй хоорондо гар табигдаһан, олон тоото хэлсээнүүд манай оронуудай хоорондохи харилсаае улам һайжаруулха байна.

1974 ондо Рамбуйе хотодо гар табигдаһан хэлсээн соохи манай худалдаа наймаанай хэмжээе хоёр дахин үргэдхэхэ гэһэн зорилго дан үлүү ехэ гээд һанагдажашье болохо. Гэбэшье тэрэ бодото үндэһэ һууритай байна гээд министр тэмдэглээ. Хоёр орон хоорондохи худалдаа наймаагаа саашадань хүгжөөхэ ехэ аргатай.

ТОКИО

Японой правительствын доодо палатын шиидхэбэри

ТАСС

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые тараахагүй тухай договорые Японой парламентын доодо палата олонхиин дуугаар һайшааба. Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүд тушаа Японой 3 гол ёһон—«ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээхэгүй, ондоо тээһээ асархагүй, иимэ зэбсэг хэрэгсэлгүй байха» гэһэн гол ёһонуудые баталһан тогтоолые социалис партиин дурадхалаар доодо палата баталан абаһан байна.

Тэрэниие дээдэ палатын һайшааһанай һүүлээр договор хүсэндөө орожо шадаха. Договорые доодо палатын һайшааһанай һүүлээр 30 хоногой үнгэрөө һаань, хэрбээ энэ үе соо парламентын хүдэлжэ байбал, тэрэнэй дээдэ палатын зүбшөөлгүйгөөршье энэ договор эсэлэн баталагдаһанда тоологдохо зэргэтэй. Гэбэшье парламентын мүнөөнэй сессиин майн 25 да дүүрэхэ байһан дээрэһээ тэрэниие хойшолуулха хэрэгтэй байна. Тингээгүй һаа, доодо палатада дуугаа үгэлгэ бодото бэшэ гэжэ тоологдон, договор һайшааха хэрэгые правительство парламентын ээлжээтэ сесси дээрэ дахин шэнээр табиха ёһогой болоно бшуу.

КАИР

АМЕРИКАН УРЬҺАЛАМЖА ИИМЭ ЮМ ГҮ?

ТАСС

Урда тээнь «Боинг» түхэлэй пассажирска хэдэн самолет США-һаа худалдажа абахын тула үгэһэн урьһаламжаяа бусааха гүримые зөөлэрүүлхэ гуйлтатайгаар Египедэй хандахадань, Холбоото Штадууд арсаһан байна гээд «Аль-Ахвар» газетэ мэдээсэнэ. 60 миллион долларой американ урьһаламжые бусаахадаа, Египет 128 миллион доллар гэхэ гү, али урьһаламжын хэмжээнһээ хоёр дахин ехэ мүнгэ Холбоото Штадуудта нэмэжэ түлэхэ уялгатай.

США-тай тоосоо хэхынь тула мүнгэ үгэхэ гуйлтатайгаар Египет уласхоорондын хэдэн банкда хандаха хараатай юм гээд «Аль-Ахбар» бэшэнэ.

КАИР

Ахир тулюур үндэһэ һууритай

ТАСС

Египедэй вице-президент Х. Мубарак албанай хэрэгээр КНР-тэ ерэжэ, хөөрэлдөөнүүдые хээд, Каирта бусаба. Сэрэгэй техникын зарим зүйлнүүдтэ запас частьнуудые худалдажа абаха тухай хэлсээ баталхын тула тэрэ тиишэ ошоһон байгаа гээд Египедэй тусхай тушаалтад батална.

Албанай хэрэгээр ерэһэн ушарыень һамбаашалан хэрэглэжэ, Советскэ Союзда зүрюу харша ябуулгануудые хэхэ гэжэ Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд оролдоһон байгаа. Тодорхойлон хэлэхэдэ, Мао Цзэ-дунай Х. Мубарагтай хэһэн хөөрэлдөөн энээн тухай гэршэлнэ. «Абажа байһан туһаламжынгаа түлөө Египет эртээнһээ түлэһэн байна» гэжэ Мао Цзэ-дун мэдүүлээ гээд мэдээсэгдэнэ. Египет-совет договорые А. Сададай гансал өөрынгөө талаһаа бэлюулһан ушарые эндэ иигэжэ сэгнэнэ бшуу.

ЖЕНЕВЭ

ШВЕЙЦАРИИН АЖАЛАЙ ПАРТИИН ЦК-гай ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Швейцариин Ажалай партиин Центральна Комитедэй заседани Лозаннада болобо.

Уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй байдал тухай гэжэ ШПТ-гэй түрүүлэгшэ Жан Венсанай хэһэн элидхэлые Центральна Комитет шагнаад, тэрээн дотор табигдаһан тобшололнуудые һайшаагаа гээд «Вуа увриер» газетэдэ толилогдоһон мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. КПСС-эй XXV съезд дээрэ, мүн һүүлэй һарануудта үнгэргэгдэһэн бусад партинуудай съездүүд дээрэ партиин делегацинуудай хэһэн ажал ябуулгые ЦК мүн лэ һайшааба.

ЛИССАБОН

ПОРТУГАЛИ: ҺУНГАЛТЫН ЭСЭСЭЙ ДҮНГҮҮД

ТАСС

Апрелиин 25-да Португалида болоһон парламентын һунгалтын эсэсэй дүнгүүд эндэ толилогдобо. Һунгалтада хабаадаһан политическэ 14 партиин кандидадуудай түлөө дуугаа үгэгшэдэй тоо зарим тэды тодоруулагдаа. Энэнь республикын суглаанда һуури хубаарилгада оройдоошье нүлөөлөөгүй.

Һунгалтада хабаадагшадай 34,97 процентээр дэмжэгдэһэн социалис парти 106 депутадаа суглаанда түлөөлһэн байна. 786 мянган һунгагшадаар гэхэ гү. али һунгалтада хабаадагшадай 14,56 процентээр дэмжэгдэһэн Коммунис парти 40 мандат абаба.

Һунгагшадай 24,03 процентээр дэмжэгдэһэн арадай-демократическа парти—71, хархис үзэлтэй үшөө нэгэ парти — социал демократическа центр — һунгалтада хабаадагшадай 15,91 процент гэхэ гү, али суглаанда 41 һуури абаһан байна.

Бусад 10 жэжэ парти үлөөшэ һууринуудыень хубаагаа.

Бүридхэлдэ абтаһан һунгагшадай 83,26 процентнь парламентын һунгалтада хабаадалсаба.

Энэ жэлэй июль һарын эхеэр үнгэргэгдэхэ ёһотой республикын президентые һунгаха һунгалтада ороной политическэ партинууд анхаралаа хандуулжа захалба. Энэ тушаалда дэбжүүлэгдэхэ хэдэ хэдэн кандидатурануудые зүбшэн хэсэжэ байна.

Президентын һунгалтын һүүлээр шэнэ правительство эмхидхэн байгуулха тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэхэ юм. Саг зуурын 6-дахи правительство тэрэ болотор хүдэлмэрилхэ.

НЬЮ-ЙОРК

Коммунистнуудай эрилтэ

ТАСС

США-гай Коммунис партиин генеральна секретарь Гэс Холл мэдүүлгэ хэхэдээ, мүнөө үнгэргэгдэжэ байһан һунгуулиин ажал ябуулгын үедэ Америкын гүрэнэй ба политическэ хэдэ хэдэн ажал ябуулагшадай коммунизмда зүрюу харша һанал бодол дэлгэрүүлхэ гэһэн һэдэлгыень эрид буруушааба. Эдэ һэдэлгэнүүд США-да маккартис хархис ябуулга һэргээхэ гэһэн оролдолго болоно гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ конституциин хуулида таарахагүй ябадал болоно гэжэ Гэс Холл мэдүүлээ. Хашалта харшалалта хэдэг хуули ёһые болюулһан шэнэ һунгуулиин хуули баталан абаха шухала гэжэ тэрэ хэлэбэ.

«СПОРТЛОТОГОЙ» «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой». «Спортлото-2-ой» апрелиин 28-да үнгэргэгдэһэн тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 1 (авиаспорт), 19 (академическэ һэлюурдэлгэ), 22 (коньки), 25(сана-трамплин), 42 (хүндэ атлетикэ), 14 (фигурна халтиралга):

«Спортлото - 2-ой»: 7 (биатлон), 13 (уһанай саһын спорт), 23 (хүнгэн атлетикэ), 25 (сана-трамплин), 38 (һур харбалга), 42 (хүндэ атлетикэ).

(ТАСС).

Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР